

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ

του

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΑΒΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΑΝΕΣΤΗΣ ΛΑΔΑΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Δεκέμβριος 2022

Ευχαριστίες

Μετά την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Λαδά Ανέστη, Καθηγητή και Πρόεδρο του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την διαρκή υποστήριξη, την κατανόηση και την βοήθεια του σε όλη την διάρκεια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας. Επιπρόσθετα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τις πολύτιμες γνώσεις που μας μετέδωσαν σε ολόκληρη τη διάρκεια του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών. Επιπλέον θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την οικογένεια μου και την σύζυγό μου Αφροδίτη για την διαρκή ενθάρρυνση και την ηθική υποστήριξη που μου παρείχαν σε όλη την διάρκεια των σπουδών μέσα σε μια παγκόσμια, πρωτόγονη εμπειρία που ζήσαμε .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή.....	1
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	1
1.2 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα.....	4
1.3 Δομή.....	8
Κεφάλαιο 2: Επισκόπηση Βιβλιογραφίας.....	9
2.1 Βήματα Ελέγχου Και Συμβουλευτικής Διαχείρισης.....	9
2.2 Επισκόπηση επιστημονικών άρθρων από τη διεθνή βιβλιογραφία.....	10
Κεφάλαιο 3: Θεσμικό πλαίσιο.....	12
Κεφάλαιο 4: Μελέτη περίπτωσης.....	14
4.1 Μελέτη περίπτωσης ελέγχου.....	15
4.1.1 Αντικείμενο του ελέγχου.....	14
4.1.2 Διαδικασία του ελέγχου.....	15
4.1.3 Κατευθύνσεις ελέγχου.....	17
4.1.4 έλεγχος γενικών στοιχείων του φορέα και της επένδυσης.....	18
4.1.5 Έλεγχος του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης.....	19
I. Έλεγχος Μηχανολογικού Εξοπλισμού.....	21
II. Έλεγχος Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων.....	22
III. Έλεγχος Μεταφορικών Μέσων.....	22
IV. Έλεγχος Λοιπού Εξοπλισμού.....	23
V. Έλεγχος Άυλων Στοιχείων Ενεργητικού.....	23
VI. Έλεγχος «Μελετών - Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.....	24
VI. i Περιγραφή των Μελετών- Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.....	24
VII. Έλεγχος Μισθολογικού Κόστους Νέων Θέσεων Εργασίας.....	25
VIII. Έλεγχος Δαπανών Εκκίνησης.....	28
VIII. i. Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης».....	29
IX. Έλεγχος Δυναμικότητας.....	29
X. Έλεγχος Ισχύος Μηχανημάτων.....	30

XI. Έλεγχος Κατηγορίας Τουριστικής Μονάδας.....	31
XII. Έλεγχος Αδειών Υλοποίησης/Λειτουργίας Του Επενδυτικού Σχέδιου.....	31
XII. I. Έννοια, ορισμός φυσικού και οικονομικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής».....	32
XII. ii. Διαχωρισμός – Έλεγχος επιλεξιμότητας φυσικού και οικονομικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής».....	33
XII. iii. Απεικόνιση στην Έκθεση ελέγχου του υλοποιηθέντος φυσικού και οικονομικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής».....	34
XII. iv. Εμφάνιση των καταχωρημένων Δαπανών του φυσικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής» στην Έκθεση ελέγχου.....	34
XII. v. Χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης για το σύνολο των δαπανών «Εντός και Εκτός Εγκριτικής» στην Έκθεση ελέγχου.....	35
4.1.6 Έλεγχος του οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης.....	35
i. Έλεγχος των στοιχείων των προμηθευτών.....	36
ii. Έλεγχος των παραστατικών δαπανών.....	36
iii. Έλεγχος εξόφλησης των παραστατικών.....	36
iv. Έλεγχος προκαταβολών.....	36
4.1.7 Έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης.....	38
4.1.8 Έλεγχος τήρησης των όρων και υποχρεώσεων του φορέα.....	39
4.2 Μελέτη περίπτωσης συμβουλευτική.....	41
4.2.1 Συμβουλευτική διαχείρισης εγκαταστάσεων και πάγιου εξοπλισμού.....	41
4.2.2 Διαχωρισμός φυσικού αντικείμενου.....	44
4.2.3 Φυσικό αντικείμενο και δαπάνες αυθαίρετων κατασκευών.....	45
4.2.4 Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	47
4.2.5 Χρονικός Προγραμματισμός ελέγχου.....	48
4.2.6 Οι Επιλέξιμες Δαπάνες για Συμβουλευτικές Υπηρεσίες.....	49
4.2.7 Νέες θέσεις εργασίας.....	50
4.2.8 Μέσο-μακροπρόθεσμος δανεισμός.....	53
4.2.9 Βραχυπρόθεσμος δανεισμός.....	54
4.2.10 Κάλυψη ίδιας συμμετοχής.....	55
4.2.11 Αύξηση κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους.....	55
4.2.12 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με φορολογηθέντα αποθεματικά.....	56
4.2.13 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.....	56

4.2.14 Χρηματοδοτική Μίσθωση.....	57
5. Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα και προτάσεις μελλοντικής έρευνας.....	58
6. Κεφάλαιο 6: Βιβλιογραφία.....	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στην εργασία αναπτύσσεται η συμβουλευτική, ο έλεγχος και ο συσχετισμός τους στα προγράμματα αναπτυξιακών νόμων, θέτοντας σκοπό της, να αποσαφηνίσει τις διαδικασίες υλοποίησης μέσα από παραδείγματα και αναφορές στα καίρια θέματα που πρέπει να αναδεικνύει κάθε αναπτυξιακό πρόγραμμα .

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική επισκόπηση και συγκεντρώθηκαν έρευνες και άρθρα συμβούλων, ελεγκτικών εταιρειών και επιχειρηματιών με αναφορά στον τρόπο διαχείρισης, στα οφέλη και φυσικά στον έλεγχο τους. Γίνεται μια ιστορική αναδρομή στα αναπτυξιακά προγράμματα και στις ανάγκες που θεωρούν οι επιχειρηματίες ότι θα ήθελαν να εστιάσουν τα μελλοντικά προγράμματα .

Στα αποτελέσματα της έρευνας γίνεται σαφές η απλοποίηση των διαδικασιών , η οριοθέτηση του τρόπου ελέγχου οπότε και ο τρόπος ανάπτυξης του προγράμματος από τα στελέχη . Η υποχρέωση εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων, η εικόνα που έχουν οι επιχειρηματίες για τα αναπτυξιακά προγράμματα και το αντίκτυπο στην κοινωνία .

Οι αναπτυξιακοί νόμοι αποτελούν βασικό εργαλείο για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων καθώς με την επιρροή στον επιχειρηματικό κόσμο , αποτυπώνουν τις εκάστοτε πολιτικές και τους στόχους της αναπτυξιακής διαδικασίας της χώρας. Ωστόσο , παρά το γεγονός ότι οι άμεσοι ωφελούμενοι των ενισχύσεων διαχρονικά είναι συνήθως ένα μεγάλο σύνολο επιχειρήσεων , η επίπτωση από την εφαρμογή τους κρίνεται περιορισμένη στη συγκρότηση δυναμικών βιομηχανικών οικοσυστημάτων στην περιφέρεια ενώ τα παρεχόμενα κίνητρα δεν έχουν καταφέρει να συγκρατήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απώλειες που προκάλεσε η οικονομική κρίση .

Ο όρος ανάπτυξη αποδίδει τόσο , τη συγκρότηση νέων παραγωγικών διαδικασιών , όσο και τη δημιουργία στοιχείων κοινωνικής και τεχνικής υποδομής . Στόχοι της ανάπτυξης και ειδικότερα στόχοι μιας πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης

είναι η διεύρυνση της αγοράς προϊόντων , ο περιορισμός τους πληθωρισμού , η δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης μέσω δημιουργίας θέσεων εργασίας και ο περιορισμός των δαπανών και των μειονεκτημάτων που προέρχονται από τον υπερβολικό πληθυσμιακό και οικονομικό συγκεντρωτισμό σε ορισμένα αστικά κέντρα.

Οι στόχοι αυτοί της περιφερειακής πολιτικής αφορούν και αναλύονται σε όλους τους τομείς της σύγχρονης οικονομίας . Τομείς όπως ο πρωτογενής , με την εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης αγροτικής βιομηχανίας , βιοτεχνίας καθώς και αναβάθμισης και προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος . Στον δευτερογενή τομέα επιδιώκεται η δημιουργία πόλων βιομηχανικής ανάπτυξης που διευκολύνει την προώθηση του κοινωνικού ελέγχου και την έλξη εργατικού δυναμικού . Ενώ στον τριτογενή τομέα και κυρίως στον τουρισμό , κύριο στόχο αποτελεί η ανάπτυξη του σε νέες περιοχές με την ταυτόχρονη εξασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του τομέα .

Η οργάνωση και διαχείριση των χρηματοδοτικών πόρων στην Ευρώπη ακολουθεί σαφείς κανονισμούς , οι οποίοι στο γενικό πλαίσιο είναι κοινοί για όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης , ώστε να επιτυγχάνεται μια δίκαιη και αντικειμενική κατανομή τους . Συνεπώς, οι όποιες διαφορές εντοπίζονται στον τρόπο με τον οποίο το κάθε κράτος μέλος διαχειρίζεται τους πόρους αυτούς και το είδος των κινήτρων ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων .

Οι πρακτικές που ακολουθούν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες , βασίζονται στην οριζόντια ενθάρρυνση όλων των οικονομικά αποδοτικών επενδύσεων σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα, σε παραγωγικές δραστηριότητες και προϊόντα προστιθέμενης αξίας . Αυτό επιτυγχάνεται ταχύτερα με κίνητρα φορολογικής επιβράβευσης των πρόσθετων κερδών και θέσεων εργασίας , που με τη σειρά τους μετεξελίσσονται σε πηγή πρόσθετων φορολογικών εσόδων και εισφορών για τα ασφαλιστικά ταμεία. Αυτή ακριβώς η διάσταση συνιστά απόλυτη προτεραιότητα και ανάγκη για την Ελλάδα.

Η πρώτη πετυχημένη προσπάθεια για δημιουργία ενός κατάλληλου αναπτυξιακού νόμου έρχεται στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Το βιομηχανικό μέλλον της Ελλάδας την δεκαετία του 90 προδιαγράφεται ελπιδοφόρο από πλευράς

διεθνούς ανταγωνιστικότητας , εφόσον ληφθούν σοβαρά υπόψιν τα παρακάτω δεδομένα :

- Ο ταχύς ρυθμός του μέσου κεφαλαιουχικού μεγέθους της Ελληνικής βιομηχανικής επιχείρησης,
- Η μεγαλύτερη ενεργοποίηση ίδιων επιχειρηματικών χρηματοδοτικών πόρων έναντι δανειακών κεφαλαίων για την αναζωογόνηση της επενδυτικής δραστηριότητας.
- Η διατήρηση της καθαρής κερδοφορίας των επιχειρήσεων σε υψηλά επίπεδα σε σύγκριση με τα διεθνή.
- Η εξαγωγή περίπου του 35% του προϊόντος της Ελληνικής βιομηχανίας, ενώ πριν από 15 έτη αυτή περιοριζόταν στο 16%.
- Η αύξηση, μετά το 1990, της παραγωγικότητας της εργασίας στους σημαντικότερους κλάδους της Ελληνικής βιομηχανίας κατά 2,7% ετησίως, ενώ στην Ε.Ε. ο μέσος όρος της παραγωγικότητας της αντίστοιχης εργασίας αυξάνεται σε ρυθμό 2,4% κατ' έτος .
- Η βελτιωμένη ικανότητα προσαρμογής της Ελληνικής βιομηχανίας στο νέο διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο αποτελεί σαφή ένδειξη ότι η χώρα δεν υστερεί έναντι των υπολοίπων χωρών στο ρυθμό βιομηχανικών επενδύσεων, ανανέωσης του τεχνολογικού εξοπλισμού και εξέλιξης της παραγωγικότητας.
- Η ανάκαμψη των επενδύσεων στην Ελληνική μεταποίηση, η οποία είχε διαφανεί από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, διατηρείται σε σταθερά επίπεδα και επιπλέον , θεμελιώνει ένα νέο πρότυπο επιχειρησιακής συμπεριφοράς που ανταποκρίνεται καλύτερα στις απαιτήσεις της τρέχουσας δεκαετίας.

Οι αξιοσημείωτες μεταβολές που σημειώθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία στην εξέλιξη και στη διάρθρωση της εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής , ως απόρροια της ανάκαμψης των ιδιωτικών επενδύσεων , αντανakλούν σε κάποιο βαθμό τις επιπτώσεις εξωγενών παραγόντων αλλά και τη συνδυασμένη επίδραση διαρθρωτικών χαρακτηριστικών της οικονομίας, καθώς και της βιομηχανικής πολιτικής που ασκήθηκε.

Η εξέλιξη και η διάρθρωση των επενδύσεων στη βιομηχανία συνδέεται , ιστορικά στην Ελλάδα με την εξωτερική ζήτηση και σε μικρότερο βαθμό με το μακροπρόθεσμο σχεδιασμό . Λόγω του περιορισμένου μεγέθους της εγχώριας αγοράς,

οι πωλήσεις στην εσωτερική αγορά ασκούν περιορισμένο ρόλο στη διαμόρφωση των επενδύσεων, ενώ αντίθετα οι εξαγωγές έχουν αποκτήσει διαχρονικά μεγαλύτερη σημασία.

Μια επιχείρηση, με βάση τα αποτελέσματα της, κάνει σχέδια για το μέλλον, ευοίωνα ή δυσοίωνα. Σχεδιάζει και αναδιοργανώνει τους στόχους και τους σκοπούς της με σκοπό πάντα την συνεχή κερδοφορία και βιωσιμότητα της. Στον σημερινό κόσμο της αβεβαιότητας και των μεγάλων αλλαγών που επηρεάζουν και το επιχειρηματικό περιβάλλον, καθίσταται αναγκαία η συστηματική μελέτη για το σχεδιασμό και υλοποίηση μιας επένδυσης. Επί πλέον σε πολλές περιπτώσεις, για την αξιοποίηση των εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών κινήτρων εκ μέρους των επιχειρήσεων, αναγκαία προϋπόθεση για την βιωσιμότητα μιας επιχείρησης είναι η σύνταξη και υποβολή ενός επιχειρηματικού σχεδίου.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός των αναπτυξιακών νόμων είναι η παροχή κινήτρων για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Η επενδυτική ανάκαμψη θα οδηγήσει σε ανάκαμψη και των άλλων προβλημάτων όπως είναι η ανεργία και η αύξηση της παραγωγικότητας, συμβάλει δηλαδή στην αναδιάρθρωση και αναθέρμανση της οικονομίας.

Ο όρος επένδυση αναφέρεται στην δέσμευση οικονομικών πόρων που γίνεται με σκοπό η επιχείρηση ή ο επενδυτής γενικότερα να αποκομίσει μελλοντικά χρηματικά οφέλη που αναμένεται να πραγματοποιηθούν σταδιακά ή εφάπαξ ύστερα από κάποιο χρονικό διάστημα.

Η πραγματοποίηση της επένδυσης, ανεξάρτητα ποιος είναι ο φορέας της θεωρείται σκόπιμη από οικονομικής άποψης όταν τα οφέλη που προέρχονται από αυτή είναι μεγαλύτερα από το κόστος που απαιτεί η εκτέλεση της. Κίνητρα των νόμων όπως η επιχορήγηση των επενδύσεων, η επιδότηση του επιτοκίου, οι αυξημένες αποσβέσεις, οι αφορολόγητες εκπτώσεις επηρεάζουν την εκροή και τις εισροές της επένδυσης και συνεπώς την αποδοτικότητα της επένδυσης.

Ο κλάδος της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων ασχολείται με τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων που αφορούν , αφενός τον προσδιορισμό του ύψους των αναγκαίων κεφαλαίων και τις πηγές από τις οποίες αυτά θα αντιληφθούν για τη χρηματοδότηση των παγίων και κυκλοφορούντων στοιχείων της επιχείρησης, αφετέρου τις επιδράσεις των χρηματοοικονομικών – διοικητικών αποφάσεων στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής μονάδας.

Ειδικότερα , η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων ασχολείται με:

- Την αξιολόγηση και αποδοτική επένδυση κεφαλαίων σε περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού των επιχειρήσεων.
- Τον τρόπο με τον οποίο οι επενδυτές κεφαλαίων θα χρηματοδοτηθούν.
- Την πολιτική κερδών και ιδιαίτερα τη μερισματική πολιτική της επιχείρησης.
- Τις συγχωνεύσεις , εξαγορές και κοινοπραξίες για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.
- Την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των σύγχρονων αγορών , χρηματοπιστωτικών θεσμών και χρηματοοικονομικών προϊόντων.
- Τα αίτια και τα συμπτώματα της επιχειρηματικής αποτυχίας καθώς και τις χρηματοοικονομικές αποφάσεις για την αναδιοργάνωση και πτώχευση της επιχείρησης.

Μπορούμε να πούμε ότι η χρηματοδοτική λειτουργία της επιχείρησης αναφέρεται στο σύνολο των μεθόδων ή στην ορθολογική διαδικασία με την οποία συνδυάζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι υφιστάμενοι χρηματοοικονομικοί συντελεστές και πόροι για την επίτευξη του βέλτιστου χρηματοοικονομικού της αποτελέσματος.

Με τη χρηματοοικονομική ανάλυση επιτυγχάνεται η επιλογή της καλύτερης μεταξύ των διαφορών εναλλακτικών χρηματοοικονομικών λύσεων της μελλοντικής δραστηριότητας της επιχείρησης, στο σύνολο της ή σε τμήματα της και μελετάται η συστηματοποίηση της διαδικασίας εφαρμογής των χρηματοοικονομικών προγραμμάτων . Η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών σε γενικές γραμμές προϋποθέτει:

- Τον προσδιορισμό των διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων
- Την ιεράρχηση των χρηματοοικονομικών στόχων

- Την επιλογή στρατηγικής για την κινητοποίηση των χρηματοοικονομικών πόρων ή μέσων.
- Την εφαρμογή της βασικής οικονομικής αρχής για τη μεγιστοποίηση του χρηματοοικονομικού αποτελέσματος της επιχείρησης.
- Την πρόβλεψη με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και τις μελλοντικές ενδείξεις για το ύψος των αναγκών σε κεφάλαια , τις χρηματοδοτικές πηγές άντλησης τους καθώς και την αποδοτική τους επένδυση και αξιοποίηση.

Τα πολύπλοκα προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτή την περίοδο η Ελληνική οικονομία όπως ανεργία , χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του εξωτερικού , τα ανοίγματα στο ισοζύγιο πληρωμών δεν είναι παρά μόνο η ορατή κορυφή του παγόβουνου.

Πιο συγκεκριμένα οι βασικές βραχυχρόνιες επιδιώξεις των αναπτυξιακών είναι :

- Η μείωση της αυξανόμενης ανεργίας και
- Η αποδυνάμωση του πληθωρισμού

Ενώ οι μεσοπρόθεσμες επιδιώξεις είναι :

- Η αναβάθμιση της οικονομίας στον διεθνή καταμερισμό της εργασίας και
- Η βελτίωση της συνεισφοράς του δημοσίου τομέα στο βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα ζωής.

Κατά συνέπεια η οικονομική πολιτική πρέπει να αποτελείται από ένα συνδυασμό μέτρων , που να εξασφαλίζουν σταθεροποίηση αλλά και ανάπτυξη με στόχο τον εκσυγχρονισμό, την ποιοτική βελτίωση και την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας.

Ένας στόχος μιας βιομηχανικής επένδυσης είναι η διασφάλιση του μακροπρόθεσμου κέρδους σε ύψος μεγαλύτερο από εναλλακτικές τοποθετήσεις κεφαλαίων. Στη χώρα μας για πολλά χρόνια οι παραγωγικές επενδύσεις είχαν μειωμένο ρυθμό. Μακροοικονομική αστάθεια, υψηλό κόστος χρήματος, απορρόφηση επενδυτικών πόρων με υψηλότοκο δανεισμό του Δημοσίου για κάλυψη ελλειμάτων, ανεπάρκεια υποδομών είναι τα κύρια αίτια αυτής της κατάστασης.

Επίσης σημαντικός αριθμός επιχειρηματιών δεν πίστεψε εγκαίρως ότι πράγματι η διεθνοποίηση του ανταγωνισμού και η απελευθέρωση της εσωτερικής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα τον επηρέαζε άμεσα, ότι θα οδηγούσε σε απώλεια παραδοσιακών πελατών ή αντίστροφα ότι θα άνοιγε εφικτές δυνατότητες εισόδου σε νέες αγορές . Η αδυναμία μιας έγκαιρης διάγνωσης οδήγησε σε καθυστέρηση

ανάληψης των αναγκαίων επενδύσεων. Επίσης η δυσκαμψία και η βραδύτητα των διοικητικών υπηρεσιών συχνές θεσμικές μεταβολές αλλά και άρνηση τοπικών κοινωνιών να υποδεχθούν βιομηχανικές επενδύσεις στην περιοχή τους αποτέλεσαν επιπλέον αιτίες φαινομένου της αποβιομηχανοποίησης. Η κατάσταση αυτή σήμερα έχει μεταβληθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Ελάχιστοι είναι αυτοί που αμφισβητούν πλέον τον καταλυτικό ρόλο των επιχειρήσεων. Οι επιχορηγήσεις των αναπτυξιακών νόμων προσελκύουν μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον στον τομέα της μεταποίησης και του εκσυγχρονισμού των ξενοδοχειακών μονάδων. Οι κυριότερες κατηγορίες οι οποίες παίζουν και τον σημαντικότερο ρόλο στην ελληνική οικονομία είναι οι μεταποιητικές, οι μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις, οι τουριστικές επιχειρήσεις και οι τεχνικές εταιρείες.

Η ένταση και η μορφή των ενισχύσεων ενός αναπτυξιακού νόμου διαμορφώνεται κάθε φορά με βάση την οικονομική συγκυρία, την εμπειρία που αποκτήθηκε από το παρελθόν και τις προοπτικές εξελίξεως των μεγεθών.

Προχωρώντας πλέον μέσα στον αιώνα της παγκοσμιοποίησης, σε μια εποχή ταχύτητας και γρήγορων αλλαγών οι αναπτυξιακοί νόμοι είναι αυτοί που δίνουν τα κίνητρα στους επιχειρηματίες για να προχωρήσουν στην επένδυση, είναι όμως στη κρίση του επιχειρηματία το όραμα και το αποτέλεσμα που προσδοκά. Δε θα πρέπει να παραλείψουμε τη δουλειά πλέον των συμβούλων-συνεργατών και τον ρόλο που θα μπορεί να παίξουν στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Ίσως οι προτάσεις τους θα έπρεπε να δίνουν επιπλέον έμπνευση έτσι ώστε κάθε αποτέλεσμα της επένδυσης να έχει και μια καινοτόμα λειτουργία πλέον. Σίγουρα ο νέος νόμος κινείται στην κοινή ευρωπαϊκή πορεία όπως για παράδειγμα τις μετατροπές με σκοπό την παραγωγή και κατανάλωση πράσινης ενέργειας αλλά είναι ο συνδυασμός σκέψης και κρίσης επιχειρηματία και συνεργάτη που θα δώσει το καινοτόμο αποτέλεσμα.

Το βασικό πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι κρατικές υπηρεσίες είναι ότι δυσκολεύονται να μεταβούν από την εποχή της άσκησης πολιτικής μέσω της παραχώρησης πόρων και προνομίων σε επιχειρήσεις και κατηγορίες επιχειρήσεων, στην εποχή των ποιοτικών και συνδυασμένων παρεμβάσεων για την επίτευξη αναπτυξιακών στόχων, η διαίωξη του προβλήματος αυτού δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αδράνεια των ίδιων των κρατικών υπηρεσιών, αλλά στην αντίσταση που προβάλλουν οι οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις που έχουν συνδέσει την ύπαρξη

και την ισχύ τους με τη διατήρηση του συστήματος των μεμονωμένων δικαιωμάτων σε κρατικούς πόρους.

Η διατήρηση αυτού του συστήματος σε μια περίοδο αύξησης των πόρων που διατίθενται από το κράτος και επέκτασης του φάσματος των παρεμβάσεων του, ευθύνεται για την ενίσχυση των πελατειακών σχέσεων, την επέκταση της διαφθοράς, την έλλειψη οργανωτικού ορθολογισμού στις υπηρεσίες, την έλλειψη αξιολόγησης και την ανεπάρκεια των γνώσεων των υπαλλήλων σε σχέση με τις πολιτικές που εφαρμόζονται. Στα σοβαρά λειτουργικά προβλήματα ορθολογικής λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών περιλαμβάνεται και η συσσώρευση νόμων και ρυθμίσεων, χωρίς την ένταξη τους σε ενιαίες προσεγγίσεις σε σχέση με οικονομικά, κοινωνικά ή περιβαλλοντικά ζητήματα.

Για να υπάρξει αλλαγή προσανατολισμού είναι αναγκαίο να αποκτήσουν οι κρατικές υπηρεσίες στόχους σε σχέση με το περιεχόμενο των πολιτικών που υποστηρίζουν, να αποκτήσουν οργανωτικές δομές και ειδικότητες που μπορούν ανταποκριθούν στην υλοποίηση των στόχων αυτών και να βασιστεί η λειτουργία τους σε περιοδικές ανεξάρτητες αξιολογήσεις, οι οποίες επιτρέπουν αναθεωρήσεις των πολιτικών και των εργαλείων τους. Αυτό δεν μπορεί παρά να είναι το περιεχόμενο ενός μεταρρυθμιστικού προγράμματος για τις δημόσιες υπηρεσίες. Η διαχειριστική προσέγγιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν υπηρεσίες ενώ δεν έχουν ούτε προγραμματικούς στόχους, ούτε τα κατάλληλα μέσα για την υλοποίησή τους.

1.3 ΔΟΜΗ

Η δομή της εργασίας ξεκινάει με το εισαγωγικό κεφάλαιο, όπου αναφερόμαστε στον σκοπό της εργασίας και τα ερευνητικά ερωτήματα και στη συνέχεια, στην βιβλιογραφική επισκόπηση πάνω στην οποία έχει δομηθεί η εργασία.

Στο τρίτο κεφάλαιο διευκρινίζεται το θεσμικό πλαίσιο των αναπτυξιακών προγραμμάτων, η έναρξη τους και η ιστορία μέσα από την πορεία της χώρας από την ένταξη της στην Ευρωζώνη έως και στις σημερινές ανάγκες.

Στον κορμό της εργασίας αναλύονται οι περιπτώσεις μελέτης ελέγχου και συμβουλευτικής διαχείρισης ενός προγράμματος . Δύο περιπτώσεις που είναι απόλυτα συνυφασμένες μεταξύ τους καθώς η ορθή τήρηση της διαχείρισης οδηγεί στον καθαρό και γρήγορο έλεγχο . Αναλύονται όμως εξίσου και οι περιπτώσεις που κάνουν τον έλεγχο και την συμβουλευτική να διαφέρουν .

Στη μελέτη περίπτωσης ελέγχου περιγράφονται τα βήματα αλλά γίνεται και αναφορά σε κάθε ενέργεια που ο ελεγκτής οφείλει να συμπληρώσει κατά τον έλεγχο του προγράμματος. Αναλυτικότερα στα βήματα όπως ο έλεγχος του εξοπλισμού , πως αποκτήθηκε , πως καταχωρήθηκε λογιστικά αλλά και πως εξοφλήθηκε .

Στη συνέχεια με την περίπτωση διαχείρισης περιγράφεται ο τρόπος και οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την ορθή τήρηση των εντολών του προγράμματος αλλά και του πλάνου που οδήγησε την επιχείρηση στην επένδυση , προσεγγίζοντας τα steps που προτείνονται για να ακολουθήσει όσον αφορά στο είδος τους εξοπλισμού, στον τρόπο αγοράς και χρηματοδότησης του και στη κατανομή των θέσεων εργασίας .

Τέλος περιγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εναρμόνιση των κρατικών θεσμών την εξέλιξη των επιχειρηματικών σχεδίων και των ελεγκτικών διαδικασιών , θέτοντας βασικά ερωτήματα και θέσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΣΚΟΠΙΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ποικιλομορφία της βιβλιογραφίας αποδίδει την σφαιρική εικόνα των αναπτυξιακών νόμων, οριοθετώντας τους σε τμήματα όπως είναι η εικόνα της χώρας μας μέσα στις Ευρωπαϊκές και διεθνής επενδύσεις, τα προβλήματα και οι στόχοι των επιχειρηματιών, αλλά αποδίδει επίσης τα κύρια ζητήματα που είναι ο έλεγχος και ο τρόπος διαχείρισης του από τους ελεγκτές αλλά και από τους ελεγχόμενους και η συμβουλευτική διαχείριση με σκοπό το καλύτερο αποτέλεσμα τόσο στο δημιουργικό κομμάτι όσο και στο μέρος της αξιοποίησης ολόκληρης της επένδυσης. Η βιβλιογραφία των εφημερίδων έρχεται σε συνδυασμό με αυτή των ιστοσελίδων να δώσει χαρακτήρα ιστορικό και σύγχρονο μέσα από άρθρα επίκαιρα που έχουν ως αναφορά είτε τον εκάστοτε νόμο είτε τις επενδύσεις, εγχώριες αλλά και μη. Καθώς και οι προτάσεις των ελεγκτών έρχονται για να συμπληρώσουν το κομμάτι της ακαδημαϊκής ανάλυσης μαζί με αυτό της επαγγελματικής εμπειρίας. Η Ελληνική βιβλιογραφία μέσα από τους σύγχρονους επιστήμονες δίνει σφαιρική άποψη των επενδύσεων και μαζί με την διεθνή έρχεται να αποδώσει πλήρως την έννοια του ελέγχου και της διαχείρισης κάτι το οποίο αρκετές φορές νοείται ως ένα μίας και η λειτουργία του ενός είναι συνυφασμένη με το άλλο.

2.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Grenille (1993) αναφέρει ότι ο κλάδος της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων ασχολείται με τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων που αφορούν, αφενός τον προσδιορισμό του ύψους των αναγκαίων κεφαλαίων και τις πηγές από τις οποίες αυτά θα αντληθούν για τη χρηματοδότηση των παγίων και κυκλοφορούντων στοιχείων της επιχείρησης, αφετέρου τις επιδράσεις των χρηματοοικονομικών - διοικητικών αποφάσεων στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής μονάδας.

Ο Samnelson (1975) αναφέρει ότι επειδή οι επενδυτικές αποφάσεις αναφέρονται στην προσδοκώμενη ωφέλεια που θα προκύψει μακροπρόθεσμα, αποτελούν μια πολύπλοκη διαδικασία οικονομικού προγραμματισμού. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη σύνθεση και τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, την έρευνα και την τεχνολογία πάνω σε νέες αποδοτικότερες επενδυτικές προτάσεις, τη μελέτη και ανάπτυξη των τεχνικών προϋποθέσεων του συνόλου της παραγωγικής - συναλλακτικής δραστηριότητας της μονάδας αλλά και το πλέγμα των κινδύνων που η επιχείρηση αναλαμβάνει με τη συγκεκριμένη επενδυτική απόφαση για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

Η χρηματοδότηση με venture capital γίνεται μέσω εταιριών (κυρίως μέσω ομίλων των τραπεζών), οι οποίες χρηματοδοτούν τις επιχειρήσεις με αντάλλαγμα την απόκτηση ενός ποσοστού μετοχών της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να φτάσει περίπου το 30%, σε σχέση και με το ποσοστό της χρηματοδότησης, ενώ η διάρκεια της χρηματοδότησης είναι από 3 μέχρι 7 έτη ανάλογα με την κάθε περίπτωση¹.

Η «Κοινή Αγορά» είναι μία από τις αποστολές για την ενοποιημένη Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα: «Με τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς και την προοδευτική προσέγγιση της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών, να προάγει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Κοινότητας, τη συνεχή και ισόρροπη επέκταση της οικονομίας, αυξημένη σταθερότητα, επιταχυνόμενη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και σχέσεις περισσότερο στενές μεταξύ των κρατών μελών που συνενώνει»².

Ο Damodaran (2002), αναφέρει ότι το Μοντέλο Επιχειρηματικής Αριστείας EFQM (EFQM Excellence Model), ένα πολλαπλό μοντέλο αξιολόγησης και βελτίωσης της επιχειρηματικής απόδοσης. Σχεδιάστηκε από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Διοίκηση Ποιότητας (European Foundation for Quality Management - EFQM) το οποίο έχει ιδρυθεί με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών οργανισμών. Η εφαρμογή το μοντέλου λειτουργεί προωθώντας την επιχείρηση προς την Επιχειρηματική Αριστεία.

---

¹ Investment, Incentives, Legislative, Developments in Greece Revue Hellenique de Droit International 1991.

² Incentives for Regional and Sectoral Development in Greece Mezzogiorno d'Europa 1/1983.

Ο Hilton (2000) υπογραμμίζει το ότι η εξωτερική αντίθετα με την εσωτερική χρηματοδότηση, είναι το κεφάλαιο που περιέρχεται στην επιχείρηση με κάθε μορφής πιστώσεων και προστιθέμενο στο ίδιο κεφάλαιο, συμβάλλει στην μεγαλύτερη ανάπτυξη της, καθώς και στην αύξηση της αποδοτικότητας του επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Οι Clark et al. (2003) θεωρούν ότι τα κίνητρα στην οικονομική επιστήμη, επικρατεί να ονομάζονται οι παράγοντες, που υποκινούν το άτομο στην ανάληψη οικονομικών πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων. Τα κίνητρα, συνεπώς, αποτελούν οικονομικής κυρίως φύσεως παροχές προς ημεδαπούς και αλλοδαπούς επιχειρηματικούς φορείς, με σκοπό την ενίσχυση του ενδιαφέροντος τους για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών ή άλλης φύσεως οικονομικών δραστηριοτήτων.

Οι Tsampra & Palaskas, (2002) αναφέρουν ότι venture capital είναι ένας τρόπος χρηματοδότησης για νέες και γρήγορα αναπτυσσόμενες εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους τομείς της λεγόμενης «νέας οικονομίας», όπως π.χ. υψηλή τεχνολογία, περιβάλλον, ενέργεια, υγεία, αλλά και πιο παραδοσιακούς τομείς, αρκεί να διακρίνονται για την καινοτομία της δραστηριότητάς τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η αναγκαία προϋπόθεση και ο ακρογωνιαίος λίθος για την αποτελεσματική λειτουργία κάθε θεσμικού πλαισίου κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης είναι η ύπαρξη επαρκών πόρων για την κάλυψη του συνόλου των βιώσιμων αιτήσεων επενδύσεων που κατατίθενται σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες. Η ύπαρξη ενός σταθερού πλαισίου σχέσεων μεταξύ δημοσίου και ιδιωτών επενδυτών , πέρα από αυτονότητη είναι και εξαιρετικά αναγκαία συνθήκη αποτελεσματικής λειτουργίας κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης . Η μη τήρηση τους από πλευράς δημοσίου δημιούργησε σε δεύτερο χρόνο σημαντικά προβλήματα σε επιχειρήσεις .

Ο διεθνής ανταγωνισμός και το εύρος εξειδίκευσης ελληνικής βιομηχανίας που είναι περιορισμένο σε παραδοσιακά κυρίως προϊόντα μέσης και χαμηλής τεχνολογίας, η απουσία ικανοποιητικού επιπέδου υπηρεσιών του τριτογενή τομέα καθώς και η έλλειψη ουσιαστικής συνεργασίας βιομηχανίας και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων , συνιστούν βασικά στοιχεία του πλαισίου λειτουργίας της ελληνικής μεταποίησης και συνεπώς τους βασικούς λόγους για την ανάγκη ύπαρξης ενός ελκυστικού πλαισίου προσέλκυσης επενδύσεων και συναντώνται σε εντονότερο βαθμό στη Θράκη με καταλυτικές τις συνέπειες της μη ολοκλήρωσης ως σήμερα των βασικών υποδομών.

Ένα μεγάλο φάσμα ελληνικών επιχειρήσεων , που στηρίζουν την καινοτομία και την έρευνα χρηματοδοτείται, ενισχύοντας άμεσα τις θέσεις εργασίας στο πλαίσιο της ανάπτυξης. Οι επενδυτικές προτάσεις των ΜΜΕ και ΠΜΕ υλοποιούνται βελτιώνοντας τις προοπτικές απασχόλησης. Οι ομάδες που θίγονται ιδιαίτερα από την ανεργία προστατεύονται και ο ρόλος της περιφέρειας ενδυναμώνεται περιλαμβάνοντας μια σφαιρική πολιτική ανταγωνιστικότητας. Η οικονομική δραστηριότητα που σέβεται το περιβάλλον και χρησιμοποιεί τους φυσικούς πόρους αρμονικά αυξάνεται ώστε να υπάρξει μια βιώσιμη ανάπτυξη.

Στα τέλη του 2019 , το κράτος , αντιδρώντας στο πρόβλημα των μεγάλων καθυστερήσεων που υπήρχαν κατά τη διαδικασία ελέγχου και πιστοποίησης των

επενδύσεων , έδωσε τη δυνατότητα στους φορείς επενδυτικών σχεδίων να επιλέξουν προαιρετικά Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές για τη διενέργεια ελέγχου για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της ένταξης παραγωγικής λειτουργίας των επενδυτικών σχεδίων . Σκοπός της συγκεκριμένης παρέμβασης ήταν η γρηγορότερη είσπραξη των δικαιούμενων επιδοτήσεων και της χρήσης της ωφέλειας της φοροαπαλλαγής μέσω του σχηματισμού αφορολόγητου αποθεματικού από τα κέρδη των εταιρειών .

Με τον νόμο Ν.4864/21 ο οποίος τροποποιεί τον 4399/16 για πρώτη φορά και για επενδυτικά σχέδια ύψους άνω των 700.000€ , η διενέργεια ελέγχου θα πραγματοποιείται υποχρεωτικά από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή , ο οποίος θα πιστοποιεί το πενήντα της εκατό ή το εξήντα πέντε της εκατό του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου ή της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης .

Όλα τα προτεινόμενα και επενδυτικά σχέδια αξιολογούνται και βαθμολογούνται με βάση ομάδες κριτηρίων που αφορούν την εκτίμηση της βιωσιμότητας του σχεδίου και κάποια πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας των βιώσιμων επενδύσεων. Όλες οι αποφάσεις για υπαγωγή στο καθεστώς των ενισχύσεων γίνεται με απόφαση του υπουργού εθνικής οικονομίας ή κατά περίπτωση αρμοδίου οργάνου.

Με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζεται το κριτήριο του δυναμισμού της επιχείρησης στην παρούσα κατάσταση της. Ως πρόσθετα κριτήρια νοούνται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας του επιχειρηματικού σχεδίου , η αλληλουχία των προβλεπόμενων σε αυτό ενεργειών και η εφικτότητα της υλοποίησης των στόχων . Με ανάλογη απόφαση καθορίζονται επίσης πρόσθετα ειδικά κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης , των επενδύσεων και λοιπών δαπανών των μεταποιητικών επιχειρήσεων , καθώς και των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης των βιομηχανικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων που υπάγονται στο Νόμο.

Το ύψος των κινήτρων προσδιορίζεται κάθε φορά σε εκείνο το ποσοστό το οποίο αναμενόταν να αντισταθμίσει τα αντικίνητρα εγκατάστασης και λειτουργίας των

επιχειρήσεων στις διάφορες περιφέρειες της Ελλάδας , λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές ελλείψεις υποδομών σε αυτές.

Οι αρμόδιες αρχές , οι υπηρεσίες , οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και οι τράπεζες δέχονται τις υποβολές αιτήσεων που διέπουν την εφαρμογή των αναπτυξιακών νόμων και των ευρωπαϊκών και κοινοτικών προγραμμάτων περιλαμβάνοντας πολιτικές προσανατολισμένες προς την οικονομία της αγοράς , τη βελτίωση των υποδομών της και τη δημιουργία διευρωπαϊκών δικτύων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1 Μελέτη περίπτωσης ελέγχου

4.1.1 Αντικείμενο του ελέγχου

Αντικείμενο του ελέγχου είναι η πιστοποίηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης καθώς και η διαπίστωση του βαθμού συμμόρφωσης του φορέα με τους όρους της απόφασης υπαγωγής και τις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου που η επένδυση έχει υπαχθεί.

Ειδικότερα αντικείμενο του ελέγχου αποτελεί:

- α. Η διαπίστωση της πραγματοποίησης της επένδυσης δηλαδή ο έλεγχος και η καταγραφή της υλοποίησης, ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.
- β. Οι δαπάνες της επένδυσης και οι πηγές χρηματοδότησης της δηλαδή ο έλεγχος των βιβλίων, στοιχείων και παραστατικών που αφορούν την υλοποίηση την εξόφληση και την χρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου.
- γ. Η διαπίστωση του βαθμού της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με τις διατάξεις των αναπτυξιακών νόμων και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων της απόφασης υπαγωγής, σε όλα τα στάδια υλοποίησής του, καθώς και της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του.
- δ. Η επιβεβαίωση των δηλωθέντων στοιχείων με το αίτημα ελέγχου.

4.1.2 Διαδικασία του ελέγχου

Ο έλεγχος πραγματοποιείται είτε από το Κεντρικό ή Περιφερειακό Όργανο Ελέγχου (ΚΟΕ/ΠΟΕ) είτε από ορκωτό ελεγκτή - λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.

Το επενδυτικό σχέδιο ελέγχεται ως προς το φυσικό και οικονομικό του αντικείμενο στον τόπο υλοποίησής τους με επιτόπιο έλεγχο και εφόσον απαιτείται στην έδρα των φορέων εάν εκεί τηρούνται οι πρωτότυποι τεχνικοί φάκελοι και τα παραστατικά δαπανών και τα βιβλία του φορέα.

Εξαίρεση από τα παραπάνω αποτελεί ο έλεγχος ο οποίος πραγματοποιείται εξ αποστάσεως (διοικητικός έλεγχος) με βάση τα στοιχεία που υποβάλλονται από το φορέα της επένδυσης στο ΠΣΚΕ. Η βασική διαφοροποίηση του διοικητικού ελέγχου εντοπίζεται στην απουσία επιτόπιας αυτοψίας στους χώρους υλοποίησης της επένδυσης.

Ο έλεγχος πραγματοποιείται είτε με την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και ονομάζεται ενδιάμεσος έλεγχος είτε και με την ολοκλήρωση της επένδυσης ως τελικός έλεγχος. Επίσης έλεγχος των επενδύσεων μπορεί να πραγματοποιείται «οίκοθεν» με εντολή της Υπηρεσίας, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Προϋποθέσεις ελέγχου είναι:

- η υποβολή αιτήματος ελέγχου από τον φορέα της επένδυσης
- ο ορισμός Ελεγκτή είτε από τον φορέα της επένδυσης είτε από την Υπηρεσία

Η διαδικασία που ακολουθείται από τον Ελεγκτή, μετά την ανάληψη του έργου του ελέγχου και κατά τον επιτόπιο έλεγχο χωρίζεται σε οχτώ βήματα:

ΒΗΜΑ 1:

Μελέτη της οικονομοτεχνικής έκθεσης του επενδυτικού σχεδίου, της απόφασης υπαγωγής και του αιτήματος ελέγχου του φορέα (στο ΠΣΚΕ), καθώς και των στοιχείων υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης (αδειοδοτήσεις, συμβάσεις, παραστατικά), όπως αυτά υποβλήθηκαν από τον φορέα συνημμένα στο αίτημα ελέγχου, τυχόν αιτήματα τροποποιήσεων ή γνωστοποιήσεων που έχει υποβάλλει ο φορέας (στο ΠΣΚΕ), καθώς και λοιπά στοιχεία που αφορούν την επένδυση και βρίσκονται είτε στο ΠΣΚΕ, ως συμπληρωματικά στοιχεία, είτε στον φυσικό φάκελο της επένδυσης. Εάν ο Ελεγκτής κατά την διαδικασία του ελέγχου διαπιστώσει ελλείψεις στα υποβληθέντα από τον φορέα στοιχεία αποστέλλει μήνυμα

προς τον φορέα της επένδυσης μέσω ΠΣΚΕ, ώστε να υποβληθούν από τον φορέα οι ελλείψεις αυτές, ως συμπληρωματικά στοιχεία.

ΒΗΜΑ 2:

Προσδιορισμός της ημερομηνίας του επιτόπιου ελέγχου σε συνεννόηση του Ελεγκτή με τον φορέα της επένδυσης η ημερομηνία αυτή καταχωρείται στην Έκθεση ελέγχου.

ΒΗΜΑ 3:

Πραγματοποίηση επιτόπιου ελέγχου στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης κατά την διεξαγωγή του οποίου, ο Ελεγκτής οφείλει να ελέγχει τα πρωτότυπα στοιχεία και δικαιολογητικά που προσκομίζει ο φορέας και να καταγράφει σαφώς τα ευρήματα της αυτοψίας. Ο φορέας υποχρεούται να προσκομίζει στοιχεία ή δικαιολογητικά που μπορεί να ζητούνται από τον Ελεγκτή και τα οποία υπηρετούν τον σκοπό του ελέγχου. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να είναι έγγραφα, πιστοποιητικά ή άλλα δικαιολογητικά, καθώς και φωτογραφικό υλικό. Κατά την καταγραφή των στοιχείων αυτών στην Έκθεση ελέγχου θα πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια οι πηγές πληροφόρησης και η ταυτότητα των δικαιολογητικών και των αποδεικτικών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν.

ΒΗΜΑ 4:

Συσχέτιση των αποτελεσμάτων του ελέγχου με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το επενδυτικό σχέδιο και τις ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις του αναπτυξιακού νόμου.

ΒΗΜΑ 5:

Διαπιστώσεις, τεκμηρίωση και συμπεράσματα.

ΒΗΜΑ 6:

Συγγραφή της Έκθεσης ελέγχου ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ.

ΒΗΜΑ 7:

Έλεγχος πληρότητας, ορθότητας. Ο Ελεγκτής πριν την οριστική ηλεκτρονική υποβολή της Έκθεσης οφείλει να διενεργήσει έλεγχο πληρότητας, ορθότητας και σε περίπτωση παρατηρήσεων οφείλει να προβεί σε σχετικές συμπληρώσεις.

ΒΗΜΑ 8:

Ηλεκτρονική υποβολή της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ

4.1.3 Κατευθύνσεις ελέγχου

Προκειμένου κάθε έλεγχος να είναι επαρκής ο Ελεγκτής οφείλει να γνωρίζει το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις ενισχύσεις των επιχειρήσεων, προκηρύξεις καθεστώτων, υπουργικές αποφάσεις, υποστηρικτικό υλικό όπως τον Οδηγό Αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων και τον παρόντα Οδηγό ελέγχου, να γνωρίζει το νομοθετικό και λοιπό πλαίσιο που διέπει την άσκηση της επαγγελματικής του ειδικότητας ως οικονομολόγος, μηχανικός χρησιμοποιώντας κατά τον έλεγχο πλέον των γνώσεων του και την αποκληθείσας εμπειρία του από δραστηριότητες σχετιζόμενες με την ειδικότητα του, να γνωρίζει όλα τα στοιχεία που αφορούν το υπό έλεγχο επενδυτικό σχέδιο αντλώντας πληροφορίες από το πληροφοριακό σύστημα, από τον φυσικό φάκελο του έργου καθώς και από ανοιχτές βάσεις δεδομένων.

Ο Οδηγός Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων είναι δομημένος ανά θεματική ενότητα ελεγκτικού αντικειμένου και περιλαμβάνει πέντε (5) κεφάλαια τα οποία παρατίθενται κατά την λογική ακολουθία του ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ

Για τον έλεγχο και την ορθή αποτύπωση στην Έκθεση ελέγχου των «Στοιχείων του Υποβαλλόμενου αιτήματος» του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, επικαιροποιούνται ή καταχωρούνται, όπου απαιτείται, τα στοιχεία σύμφωνα με τα παρακάτω «Σημεία Ελέγχου».

4.1.4 Έλεγχος γενικών στοιχείων του φορέα και της επένδυσης

Σημεία ελέγχου:

1. Στοιχεία Έκθεσης ελέγχου
2. Αίτημα Ελέγχου
3. Όργανο Ελέγχου
4. Αντικείμενο Ελέγχου.
5. Περίοδος Ελέγχου
6. Παρατηρήσεις - Σημειώσεις
7. Εκπρόσωποι φορέα για παροχή στοιχείων κατά τον έλεγχο.
8. Διευκρινίσεις επί της διαδικασίας ελέγχου
9. Στοιχεία αρχικής εγκριτικής Απόφασης Υπαγωγής.
10. Τροποποιήσεις αρχικής εγκριτικής Απόφασης Υπαγωγής.
11. Υποβληθείσες Γνωστοποιήσεις.
12. Επιχορήγηση.
13. Επιστροφή Εγγυητικής Επιστολής.
14. Επιδότηση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.
15. Εγγραφή Εκταμιευθεισών Ενισχύσεων στα βιβλία της επιχείρησης.
16. Αποφάσεις Μείωσης / Επιστροφής Ενίσχυσης
17. Συμβάσεις Εκχώρησης Ενίσχυσης.
18. Χρήση κινήτρου Φορολογικής απαλλαγής
19. Η Επωνυμία, ο Διακριτικός τίτλος και η Νομική μορφή του φορέα
20. Η Χρονική διάρκεια του φορέα
21. Η Έδρα και η Νόμιμη εκπροσώπηση του φορέα
22. Η Δ.Ο.Υ. ο Α.Φ.Μ. και τα τηρούμενα βιβλία του φορέα
23. Η Πράξη Σύστασης του φορέα και τυχόν τροποποιήσεις
24. Το Καταβεβλημένο Κεφάλαιο
25. Η Μετοχική/εταιρική σύνθεση του φορέα
26. Τα άλλα Ενισχυόμενα Επενδυτικά Σχέδια του φορέα.
27. Η Επωνυμία, Νομική Μορφή και Διακριτικός Τίτλος του φορέα.
28. Η Μεταβίβαση υποχρεώσεων της απόφασης υπαγωγής για υπό σύσταση εταιρεία.
29. Ο Σκοπός του φορέα σύμφωνα με το ισχύον καταστατικό.

30. Εταιρική/Μετοχική σύνθεση.
31. Οι Γνωστοποιήσεις Εταιρικής/Μετοχικής σύνθεσης.
32. Οι τραπεζικοί λογαριασμοί που έχουν χρησιμοποιηθεί.
33. Τα Βιβλία της εταιρείας
34. Ο Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ) του επενδυτικού σχεδίου.

4.1.5. Έλεγχος του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης

Σκοπός του ελέγχου του φυσικού αντικειμένου ενός επενδυτικού σχεδίου είναι η διαπίστωση της φυσικής υλοποίησης του συνόλου των προμηθειών και εργασιών που εγκρίθηκαν, η επιβεβαίωση της συμφωνίας αυτού με τους σκοπούς, τις προϋποθέσεις και τα χαρακτηριστικά του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου της απόφασης υπαγωγής, η πιστοποίηση του επιλέξιμου κόστους και στην περίπτωση τελικού ελέγχου της επένδυσης, η διαπίστωση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας.

Ο έλεγχος του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης πραγματοποιείται υποχρεωτικά στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης από τον «Ελεγκτή», ο οποίος ελέγχει ανά κατηγορία δαπάνης το επενδυτικό σχέδιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής και περιλαμβάνει συνοπτικά τα εξής:

- Τον έλεγχο των τίτλων κυριότητας/συμβολαίων κλπ. επί των ακινήτων που πραγματοποιείται η επένδυση.
- Τον έλεγχο των εκδοθεισών αδειών και των συμβάσεων με τους προμηθευτές και την συμφωνία τους με το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο.
- Την καταγραφή και επιβεβαίωση του υλοποιηθέντος φυσικού αντικειμένου ανά κατηγορία δαπάνης, την καταγραφή των διαφοροποιήσεων σε σχέση με το «εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο» της απόφασης υπαγωγής καθώς και την καταγραφή τυχόν υλοποιημένου φυσικού αντικειμένου «εκτός εγκριτικής» (απόφασης υπαγωγής).
- Τον προσδιορισμό του αποδεκτού και εύλογου κόστους προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών.
- Την διαπίστωση του καινούργιους των αποκτηθέντων αγαθών και την επιβεβαίωση της καλής λειτουργίας των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και του λοιπού εξοπλισμού κατά την παραγωγική διαδικασία.

- Την επιβεβαίωση / ταυτοποίηση των παραστατικών προμήθειας των αγαθών με το υλοποιημένο φυσικό αντικείμενο στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης και των σειριακών αριθμών των εγκατεστημένων μηχανημάτων/λοιπού εξοπλισμού με τους αντίστοιχους στα σχετικά παραστατικά.
- Την επιβεβαίωση της έκδοσης όλων των απαιτούμενων κατά τον νόμο αδειών, εγκρίσεων και λοιπών εγγράφων για την υλοποίηση και λειτουργία της επένδυσης.
- Την αποτύπωση σε φωτογραφικό υλικό των κτιρίων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, εξοπλισμού κλπ. κατά τη διάρκεια της επιτόπιας αυτοψίας, το οποίο εκτιμάται από τον Ελεγκτή ότι μπορεί να δράσει υποστηρικτικά στην τεκμηρίωση των ευρημάτων που αποτυπώνονται στην Έκθεση ελέγχου. Το φωτογραφικό υλικό υποβάλλεται συνημμένα στην Έκθεση ελέγχου.

Για τον έλεγχο του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης εξετάζονται τα παρακάτω , ανεξαρτήτως αν ο τόπος εγκατάστασης της επένδυσης αποτελεί ενισχυόμενη δαπάνη του επενδυτικού σχεδίου.

Στοιχεία τόπου/ων εγκατάστασης , συσχέτιση - αντιστοίχιση τόπων εγκατάστασης με τις ενότητες του επενδυτικού σχεδίου, τίτλος κυριότητας/δικαιωμάτων τόπου εγκατάστασης , ταυτοποίηση του προβλεπόμενου στην απόφαση υπαγωγής τόπου εγκατάστασης της επένδυσης , χρονική διάρκεια των δικαιωμάτων του φορέα της επένδυσης επί του τόπου εγκατάστασης ,επιβεβαίωση της κυριότητας του τόπου εγκατάστασης, οικοδομική άδεια/άδεια δόμησης και τα εγκεκριμένα από την πολεοδομία σχέδια, ισχύς της οικοδομικής άδειας/άδειας δόμησης, το είδος των οικοδομικών εργασιών, η θέση του έργου, η θεώρηση της οικοδομικής άδειας δόμησης, τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου των «Κτιριακών Εγκαταστάσεων» του επενδυτικού σχεδίου ,ταυτοποίηση των πρωτότυπων παραστατικών της κατηγορίας δαπάνης «Κτιριακές Εγκαταστάσεις» ,μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Κτιριακές Εγκαταστάσεις» ,τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου <<Τεχνικών Έργων και των Έργων Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου>> .

I. Έλεγχος μηχανολογικού εξοπλισμού

Τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου προμήθειας και εγκατάστασης του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού»

Συνοπτική περιγραφή των ομάδων εργασιών.

Διαφοροποιήσεις υλοποιούμενου φυσικού αντικειμένου στην κατηγορία δαπάνης του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού»

Ταυτοποίηση των πρωτοτύπων Παραστατικών (διακίνησης και δαπάνης) του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού»

Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Μηχανολογικός Εξοπλισμός».

Μεταφορά δαπανών στην κατηγορία δαπάνης του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού».

Προσδιορισμός Αποδεκτού (επιλέξιμου) κόστους στην κατηγορία δαπάνης του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού».

Το Καινούργες του συνόλου του «Μηχανολογικού Εξοπλισμού».

Αξία μηχανήματος άνω των 300.000 €

II. Έλεγχος τεχνικών (ειδικών) εγκαταστάσεων

Τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων».

Συνοπτική περιγραφή των ομάδων εργασιών

Διαφοροποιήσεις του υλοποιούμενου φυσικού αντικειμένου των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων»

Ταυτοποίηση των πρωτοτύπων παραστατικών των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων»

Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων».

Μεταφορά δαπανών στην κατηγορία δαπάνης των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων»

Προσδιορισμός Αποδεκτού (επιλέξιμου) κόστους στην κατηγορία δαπάνης των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων».

Το καινούργες του συνόλου των «Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων».

III. Έλεγχος μεταφορικών μέσων

Τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου των «Μεταφορικών Μέσων»

Διαφοροποιήσεις του υλοποιούμενου φυσικού αντικείμενου των «Μεταφορικών Μέσων»

Ταυτοποίηση των πρωτότυπων παραστατικών (δαπανών και διακίνησης) της κατηγορίας δαπάνης «Μεταφορικά Μέσα»

Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Μεταφορικά Μέσα».

Αιτιολόγηση αποκλίσεων του πιστοποιούμενου κόστους της κατηγορίας δαπάνης «Μεταφορικά Μέσα»

Προσδιορισμός Αποδεκτού (επιλέξιμου) κόστους στην κατηγορία δαπάνης «Μεταφορικά Μέσα».

IV. Έλεγχος λοιπού εξοπλισμού

Τεχνική περιγραφή του υλοποιούμενου και υπολειπόμενου έργου προμήθειας και εγκατάστασης του «Λοιπού Εξοπλισμού».

Συνοπτική περιγραφή των ομάδων εργασιών που έχουν υλοποιηθεί στην κατηγορία δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός»

Διαφοροποιήσεις υλοποιούμενου φυσικού αντικείμενου στην κατηγορία δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός»

Ταυτοποίηση των πρωτοτύπων Παραστατικών (διακίνησης και δαπάνης) της κατηγορίας δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός»

Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός».

Μεταφορά δαπανών στην κατηγορία δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός»

Αιτιολόγηση Αποκλίσεων του πιστοποιούμενου κόστους της κατηγορίας δαπάνης «Λοιπός Εξοπλισμός»

Προσδιορισμός Αποδεκτού (επιλέξιμου) κόστους στην κατηγορία δαπάνης του «Λοιπού Εξοπλισμού».

V. Έλεγχος αύλων στοιχείων ενεργητικού

Η τεχνική περιγραφή του έργου που καταχωρεί ο Ελεγκτής περιλαμβάνει τα τεχνικά χαρακτηριστικά των «Άυλων Στοιχείων Ενεργητικού», τα αποτελέσματα από την εφαρμογή τους στην επιχείρηση καθώς και επιβεβαίωση του Ελεγκτή ότι:

- συνδέονται με τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου,
- χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στην ενισχυόμενη επένδυση,
- αποκτήθηκαν από τρίτους με όρους που ισχύουν στην αγορά και
- συνοπτική περιγραφή των ομάδων εργασιών.

Στην περίπτωση διαφοροποιήσεων του υλοποιούμενου φυσικού αντικείμενου στην κατηγορία δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού» τότε θα πρέπει να διασταυρωθούν τα κάτωθι

Ταυτοποίηση των πρωτότυπων παραστατικών προμήθειας της κατηγορίας δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού

Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού».

Μεταφορά δαπανών στην κατηγορία δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού»
Αιτιολόγηση αποκλίσεων του Πιστοποιούμενου κόστους στην κατηγορία δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού»

Προσδιορισμός Αποδεκτού (επιλέξιμου) κόστους στην κατηγορία δαπάνης «Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού».

Καταχώρηση στο Ειδικό Μητρώο Μεταφοράς Τεχνολογίας του Ο.Β.Ι

Εκχώρηση του προμηθευτή στον φορέα της επένδυσης του δικαιώματος αποκλειστικής ή μη εκμετάλλευσης, της τεχνολογίας για μία ορισμένη χρονική περίοδο ή απεριόριστα.

Υλοποίηση στην πράξη του εκχωρηθέντος είδους τεχνολογίας και των κανόνων μεταφοράς .

VI. Έλεγχος «μελετών - συμβουλευτικών υπηρεσιών»

Για τον έλεγχο των «Μελετών – Συμβουλευτικών Υπηρεσιών» εξετάζονται τα παρακάτω «Σημεία Ελέγχου» κατά την πραγματοποίηση αυτοψίας στον τόπο

υλοποίησης της επένδυσης και στη συνέχεια επικαιροποιούνται ή καταχωρούνται τυχόν αλλαγές, στα σχετικά πεδία των αντίστοιχων καρτελών της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ.

VI. i Περιγραφή των Μελετών – Συμβουλευτικών Υπηρεσιών

Σε περίπτωση που δεν επαρκεί ο διαθέσιμος αριθμός χαρακτήρων για την περιγραφή του υλοποιούμενου έργου, ο Ελεγκτής υποβάλλει συνημμένα στην Έκθεση ελέγχου αρχείο με την τεχνική περιγραφή και προχωράει σε ταυτοποίηση των πρωτοτύπων παραστατικών προμήθειας της κατηγορίας δαπάνης «Μελέτες - Συμβουλευτικές Υπηρεσίες» με τις αντίστοιχες εγγραφές αυτών ως προς τα στοιχεία του εκδότη και αποδέκτη, τον αριθμό παραστατικού, την ημερομηνία έκδοσης, την καθαρή αξία, την αξία με ΦΠΑ, την περιγραφή του τιμολογηθείσας υπηρεσίας. Σε περίπτωση διαπίστωσης λανθασμένης καταχώρησης (με το αίτημα ελέγχου) στις σχετικές εγγραφές ή μη ύπαρξης του παραστατικού, ο ελεγκτής προβαίνει στην απαραίτητη διόρθωση ή διαγραφή της αντίστοιχης καταχώρησης.

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής δεν πιστοποιεί τμήμα ή το σύνολο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των «Μελετών- Συμβουλευτικών Υπηρεσιών», παραθέτει σαφή τεκμηρίωση καθώς και τις αντίστοιχες δαπάνες του μη πιστοποιούμενου φυσικού αντικειμένου (αριθμός παραστατικού, ημερομηνία, προμηθευτής, καθαρή αξία).

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής κρίνει, για λόγους ορθής κατανομής των δαπανών και συμφωνίας με την απόφαση υπαγωγής, αναγκαία την μεταφορά δαπανών από άλλη κατηγορία δαπάνης στην κατηγορία δαπάνης «Μελέτες - Συμβουλευτικές Υπηρεσίες», τότε τεκμηριώνει σχετικά και παραθέτει τα αντίστοιχα στοιχεία των μεταφερόμενων δαπανών (αριθμός συμβολαίου, ημερομηνία, πωλητής, καθαρή αξία, περιγραφή φυσικού αντικειμένου)

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής διαπιστώνει σημαντική απόκλιση του πιστοποιούμενου κόστους έναντι του εγκριθέντος προϋπολογισμού στην κατηγορία δαπάνης «Μελέτες-Συμβουλευτικές Υπηρεσίες» ή στις επί μέρους ομάδες εργασιών της κατηγορίας αυτής ή έργα εκτός εγκριτικής, τότε τεκμηριώνει τις αποκλίσεις αυτές και εφόσον απαιτείται.

Ο Ελεγκτής προσδιορίζει το αποδεκτό και εύλογο κόστος (εκ των επιλέξιμων δαπανών) για την κατηγορία δαπάνης «Μελέτες-Συμβουλευτικές Υπηρεσίες» και το καταχωρεί

Σε περίπτωση που το πιστοποιούμενο αποδεκτό και εύλογο κόστος (που προσδιορίστηκε ως άνω από τον Ελεγκτή) διαφέρει από το επιλέξιμο/εξοφληθέν κόστος της κατηγορίας αυτής, ο Ελεγκτής τεκμηριώνει επαρκώς την διαφοροποίηση αυτή.

VII. Έλεγχος μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας

Εδώ απαραίτητη είναι μία Τεχνική Περιγραφή των έργων ανά κατηγορία δαπάνης που έχουν πραγματοποιηθεί για το τμήμα του επενδυτικού σχεδίου που δεν ενισχύεται, υπογεγραμμένη από τον αρμόδιο Μηχανικό. Στη συνέχεια εξετάζεται μια κατάσταση των δημιουργούμενων νέων θέσεων εργασίας ανά εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα, των οποίων το μισθολογικό κόστος ενισχύεται, υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο προσωπικού ή από εκπρόσωπο του φορέα. Αναλυτικά ελέγχονται :

- Έντυπα Αναγγελίας Πρόσληψης Προσωπικού (Πίνακας/ες Ε3)
- Συμβάσεις εργασίας του προσωπικού των νέων θέσεων εργασίας
- Ετήσιος/οι Πίνακας/ες Προσωπικού (Ε4)
- Καταστάσεις Μισθοδοσίας Προσωπικού
- Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις (ΑΠΔ) Προσωπικού
- Εξοφλητικές Αποδείξεις Μισθοδοσίας προσωπικού
- Αντίγραφα Τραπεζικών λογαριασμών όψεως του φορέα μέσω των οποίων εξοφλήθηκε το Κόστος μισθοδοσίας του νεοπροσληφθέντος προσωπικού καθώς και το Κόστος των ασφαλιστικών εισφορών.
- Φορολογική Ενημερότητα του φορέα
- Ασφαλιστική Ενημερότητα του φορέα
- Πίνακας προσωπικού/ωρών εργασίας

Για τον έλεγχο του «Μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας» εξετάζονται τα παρακάτω «Σημεία Ελέγχου», λαμβάνοντας υπόψη την Οικονομοτεχνική μελέτη της αίτησης υπαγωγής, την απόφαση υπαγωγής και στη

συνέχεια επικαιροποιούνται ή/και καταχωρούνται τυχόν αλλαγές στα σχετικά πεδία των αντίστοιχων καρτελών της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ.

Τεχνική περιγραφή του υλοποιηθέντος επενδυτικού σχεδίου (π.χ. κτιριακά, εξοπλισμός κλπ.) που συνδέεται με τις δημιουργούμενες (προς ενίσχυση) νέες θέσεις εργασίας.

Περιγραφή των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν (όπως διαπιστώνεται από τον Ελεγκτή κατά την αυτοψία) και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο (αριθμός, εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα, σύνδεση των νέων θέσεων εργασίας με την πραγματοποιηθείσα επένδυση).

Τον αριθμό των προσλήψεων στις νέες θέσεις εργασίας, την εκπαιδευτική βαθμίδα και ειδικότητα στις νέες θέσεις εργασίας.

Τον χρόνο πρόσληψης των απασχολούμενων στις νέες θέσεις εργασίας.

Σε περίπτωση που δεν επαρκεί ο διαθέσιμος αριθμός χαρακτήρων για την περιγραφή του υλοποιούμενου έργου, ο Ελεγκτής υποβάλλει συνημμένα στην Έκθεση ελέγχου αρχείο με την σχετική περιγραφή

Εφόσον υπάρχει διαφοροποίηση του φυσικού αντικείμενου του εγκεκριμένου και μη ενισχυόμενου επενδυτικού σχεδίου, ο Ελεγκτής περιγράφει την διαφοροποίηση και τεκμηριώνει επαρκώς τους λόγους που οδήγησαν σε αυτήν. Σε αυτήν την περίπτωση ο Ελεγκτής εξετάζει αν η διαφοροποίηση αυτή επηρεάζει τον αριθμό των δημιουργούμενων νέων θέσεων εργασίας που προβλέπονται.

Εφόσον όμως, υπάρχει διαφοροποίηση των νέων θέσεων εργασίας ως προς το πλήθος αυτών (δημιουργία μεγαλύτερου ή μικρότερου αριθμού νέων θέσεων εργασίας) ή/και τα χαρακτηριστικά αυτών ως προς την εκπαιδευτική βαθμίδα ή/και την ειδικότητα, ο Ελεγκτής περιγράφει την διαφοροποίηση και τεκμηριώνει επαρκώς τους λόγους που οδήγησαν σε αυτήν.

Σημείωση: η περίπτωση διαφορετικής ειδικότητας στην ίδια επιστήμη (π.χ. πληροφορικής) δεν συνιστά διαφοροποίηση.

Ταυτοποίηση των πρωτοτύπων παραστατικών δαπανών μισθοδοσίας και απόδοσης κρατήσεων για ασφαλιστικές εισφορές, φόρους κλπ. με τις αντίστοιχες εγγραφές αυτών ως προς τα στοιχεία του εκδότη και αποδέκτη, τον αριθμό παραστατικού, την ημερομηνία έκδοσης, την καθαρή αξία. Σε περίπτωση διαπίστωσης λανθασμένης καταχώρησης (με το αίτημα ελέγχου) στις σχετικές εγγραφές ή μη

ύπαρξης του παραστατικού, ο ελεγκτής προβαίνει στην απαραίτητη διόρθωση ή διαγραφή της αντίστοιχης καταχώρησης

Εφόσον ο Ελεγκτής θεωρεί ότι δεν υπάρχει συσχέτιση των δημιουργηθέντων «νέων θέσεων εργασίας» (όλων ή κάποιων από αυτές) με το υλοποιηθέν (μη ενισχυόμενο) επενδυτικό έργο, δεν πιστοποιεί το φυσικό (νέες θέσεις) και οικονομικό αντικείμενο (μισθολογικό κόστος νέων θέσεων) που υποβλήθηκε από το φορέα στην εν λόγω κατηγορία δαπάνης και παραθέτει σαφή τεκμηρίωση και τις αντίστοιχες δαπάνες του μη πιστοποιούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (μισθολογικό κόστος)

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής διαπιστώνει σημαντική απόκλιση του πιστοποιούμενου κόστους έναντι του εγκεκριμένου στην κατηγορία δαπάνης «Μισθολογικό κόστος νέων θέσεων εργασίας» ή στις επί μέρους ομάδες εργασιών της κατηγορίας αυτής ή θέσεις εργασίας εκτός εγκριτικής, τότε τεκμηριώνει τις αποκλίσεις αυτές και εφόσον απαιτείται εφαρμόζει ο Ελεγκτής προσδιορίζει το αποδεκτό και εύλογο κόστος (εκ των επιλέξιμων δαπανών) της μισθοδοσίας του προσωπικού των νέων θέσεων εργασίας για την εν λόγω κατηγορία δαπάνης και το καταχωρεί στο πεδίο.

Σε περίπτωση που το αποδεκτό και εύλογο κόστος (που προσδιορίστηκε ως άνω από τον Ελεγκτή) διαφέρει από το επιλέξιμο της κατηγορίας αυτής ο Ελεγκτής τεκμηριώνει επαρκώς την διαφοροποίηση αυτή.

Επιπλέον στοιχεία και δικαιολογητικά:

Ο Ελεγκτής μπορεί να ζητήσει από τον φορέα Κάθε άλλο στοιχείο ή δικαιολογητικό που κρίνει αναγκαίο για την επάρκεια του ελέγχου που πραγματοποιεί.

VIII. Έλεγχος δαπανών εκκίνησης

Ο Ελεγκτής μπορεί να ζητήσει από τον φορέα κάθε άλλο στοιχείο ή δικαιολογητικό που κρίνει αναγκαίο για την επάρκεια του ελέγχου που πραγματοποιεί. Για τον έλεγχο των «Δαπανών Εκκίνησης» εξετάζονται τα παρακάτω :

Συνοπτική περιγραφή των «Δαπανών Εκκίνησης» που ενισχύονται και αντιστοιχισή τους σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στο Παράρτημα 2, Ομάδα Γ (Ενισχύσεις για Νεοσύστατες επιχειρήσεις) της οικείας προκήρυξης

Σε περίπτωση που δεν επαρκεί ο διαθέσιμος αριθμός χαρακτήρων για την περιγραφή του υλοποιούμενου έργου, ο Ελεγκτής υποβάλλει συνημμένα στην Έκθεση ελέγχου αρχείο με την τεχνική περιγραφή.

Συνοπτική περιγραφή των ομάδων εργασιών που έχουν υλοποιηθεί στην κατηγορία δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης»

Σε περίπτωση που υπάρχουν Διαφοροποιήσεις υλοποιούμενου φυσικού αντικείμενου στην κατηγορία δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης» σε σχέση με τις εγκεκριμένες δαπάνες εκκίνησης στην απόφαση υπαγωγής γίνεται ταυτοποίηση των πρωτοτύπων παραστατικών προμήθειας υπηρεσιών της κατηγορίας δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης» με τις αντίστοιχες εγγραφές αυτών στην Έκθεση Ελέγχου ως προς τα στοιχεία του εκδότη και αποδέκτη / πελάτη, τον αριθμό παραστατικού, την ημερομηνία έκδοσης, την καθαρή αξία, την αξία με ΦΠΑ, την περιγραφή του τιμολογηθέντος αγαθού ή της υπηρεσίας. Σε περίπτωση διαπίστωσης λανθασμένης καταχώρησης (με το αίτημα ελέγχου) στις σχετικές εγγραφές ή μη ύπαρξης του παραστατικού, ο ελεγκτής προβαίνει στην απαραίτητη διόρθωση ή διαγραφή της αντίστοιχης καταχώρησης.

VIII. i Μη πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο στην κατηγορία δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης».

Εφόσον ο Ελεγκτής θεωρεί ότι δεν υπάρχει συσχέτιση των υποβληθέντων με το αίτημα ελέγχου δαπανών εκκίνησης (όλων ή κάποιων εξ αυτών) με το υλοποιούμενο επενδυτικό έργο, τότε δεν πιστοποιεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο που υποβλήθηκε από το φορέα στην εν λόγω κατηγορία δαπάνης, παραθέτει σαφή τεκμηρίωση και τις αντίστοιχες δαπάνες του μη πιστοποιούμενου φυσικού αντικείμενου (αριθμός παραστατικού, ημερομηνία, προμηθευτής, καθαρή αξία).

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής κρίνει για λόγους ορθής κατανομής των δαπανών και συμφωνίας με την απόφαση υπαγωγής, αναγκαία την μεταφορά δαπανών από άλλη κατηγορία στην κατηγορία δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης», τότε τεκμηριώνει σχετικά και παραθέτει τα αντίστοιχα στοιχεία των μεταφερόμενων δαπανών.

Επίσης στην περίπτωση που ο Ελεγκτής διαπιστώνει σημαντική απόκλιση του πιστοποιούμενου κόστους έναντι του εγκριθέντος προϋπολογισμού στην κατηγορία

δαπάνης «Δαπάνες Εκκίνησης» ή στις επί μέρους ομάδες εργασιών της κατηγορίας αυτής ή δαπάνες εκτός εγκριτικής, τότε τεκμηριώνει τις αποκλίσεις αυτές.

Ο Ελεγκτής προσδιορίζει το αποδεκτό και εύλογο κόστος (εκ των επιλέξιμων δαπανών) στην κατηγορία δαπανών «Δαπάνες Εκκίνησης» και το καταχωρεί.

Σε περίπτωση που το πιστοποιούμενο αποδεκτό και εύλογο κόστος (που προσδιορίστηκε ως άνω από τον Ελεγκτή) διαφέρει από το επιλέξιμο/εξοφληθέν κόστος της κατηγορίας αυτής, ο Ελεγκτής τεκμηριώνει επαρκώς την διαφοροποίηση αυτή

ΙΧ. Έλεγχος δυναμικότητας

Απαραίτητη είναι η βεβαίωση δυναμικότητας των παραγόμενων προϊόντων της μονάδας υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο παραγωγής, ενώ για επιχειρήσεις του τομέα τουρισμού το σήμα ΕΟΤ, Γνωστοποίηση Λειτουργίας.

Επιπλέον στοιχεία και δικαιολογητικά:

Ο Ελεγκτής μπορεί να ζητήσει από τον φορέα Κάθε άλλο στοιχείο ή δικαιολογητικό που κρίνει αναγκαίο για την επάρκεια του ελέγχου που πραγματοποιεί.

Για τον έλεγχο της «Δυναμικότητας» εξετάζονται τα παρακάτω, στα σχετικά πεδία των αντίστοιχων καρτελών της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ.

α) Για επενδυτικά σχέδια εκτός τομέα τουρισμού

Η Δυναμικότητα του Επενδυτικού Σχεδίου σε τομέα εκτός τουρισμού.

Η συμφωνία δυναμικότητας μετά την υλοποίηση της επένδυσης με την προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής.

β) Για επενδυτικά σχέδια στον τομέα τουρισμού ελέγχεται η δυναμικότητα του Επενδυτικού Σχεδίου στον τομέα του τουρισμού και η συμφωνία δυναμικότητας μετά την υλοποίηση της επένδυσης με την προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής.

X. Έλεγχος ισχύος μηχανήματων

Ζητείται άδεια λειτουργίας της μονάδας σε ισχύ με την γνωστοποίηση λειτουργίας, ΥΔ για την λειτουργία ή τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά από τον νόμο,

που επέχουν θέση άδειας λειτουργίας, που να περιλαμβάνει το σύνολο του εξοπλισμού που προμηθεύτηκε η επιχείρηση στο πλαίσιο της επένδυσης (συμβατικής και Leasing,) καθώς και τα συνημμένα σχέδια του εξοπλισμού της μονάδας. Βεβαίωση ισχύος υπογεγραμμένη από τον υπεύθυνο Μηχανικό.

Επιπλέον στοιχεία και δικαιολογητικά:

Για τον έλεγχο της «Ισχύος των μηχανημάτων» του επενδυτικού σχεδίου ο Ελεγκτής εξετάζει την συνολική κινητήρια/θερμική ισχύ των μηχανημάτων που είναι εγκατεστημένα (kw/hr) που αναφέρεται στην άδεια λειτουργίας της μονάδας και εν συνεχεία επικαιροποιούνται ή/και καταχωρούνται τυχόν αλλαγές, στα σχετικά πεδία των αντίστοιχων καρτελών της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ.

Στην συνέχεια ο Ελεγκτής συγκρίνει τα μεγέθη με αυτά που αναγράφονται στην απόφαση υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, εξετάζει την συμφωνία στις τιμές της εγκατεστημένης ισχύος της άδειας λειτουργίας της μονάδας και της προβλεπόμενης ισχύος στην απόφαση υπαγωγή και συγκρίνει τυχόν αποκλείσεις.

Εφόσον ο ελεγκτής διαπιστώνει απόκλιση στις τιμές μεταξύ της εγκατεστημένης ισχύος της άδειας λειτουργίας της μονάδας και της ισχύος της απόφασης υπαγωγής τεκμηριώνει την απόκλιση αυτή.

XI. Έλεγχος κατηγορίας τουριστικής μονάδας

Για τον έλεγχο της «Κατηγορίας Τουριστικής μονάδας» εξετάζονται τα παρακάτω «Σημεία Ελέγχου» και στην συνέχεια επικαιροποιούνται τυχόν αλλαγές στα σχετικά πεδία των αντίστοιχων καρτελών της Έκθεσης ελέγχου στο ΠΣΚΕ.

Ελέγχεται η υφιστάμενη (κατά την υπαγωγή) Τάξη ή Κατηγορία της τουριστικής μονάδας (βάσει προδιαγραφών ΕΟΤ)

Η νέα Τάξη ή Κατηγορία της τουριστικής μονάδας (βάσει προδιαγραφών ΕΟΤ) μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου

Η συμφωνία της Τάξης ή Κατηγορίας της τουριστικής μονάδας μετά την υλοποίηση της επένδυσης με τα οριζόμενα στην απόφαση υπαγωγής.

XII. Έλεγχος αδειών υλοποίησης/λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου

Για τον έλεγχο των αδειών υλοποίησης και λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου εξετάζονται τα στοιχεία Αδειών: Τίτλος Άδειας/Τροποποίησης,

Τύπος Άδειας, Εκδούσα Υπηρεσία-Αρ. Πρωτ.- Ημερομηνία, Περιγραφή Τεχνικών Στοιχείων Άδειας, για τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις επί των οποίων υλοποιείται το επενδυτικό σχέδιο και για τις νέες εγκαταστάσεις του επενδυτικού σχεδίου.

Ο έλεγχος έκδοσης όλων των απαιτούμενων αδειών (σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία) για τις υφιστάμενες και νέες εγκαταστάσεις (λαμβάνομένου υπόψη του σταδίου υλοποίησης ή και λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου). Ο Ελεγκτής απαντά ΝΑΙ/ΟΧΙ

Σε περίπτωση που στο ερώτημα Ε.4.3.α δηλώνεται ΟΧΙ ο Ελεγκτής παραθέτει τις απαιτούμενες διευκρινήσεις και αναφέρει αν ο φορέας έχει υποβάλει αίτημα για έκδοση ή τροποποίηση άδειας, το οποίο εκκρεμεί, για την συμπλήρωση των απαιτούμενων αδειών.

Η ταυτοποίηση τεχνικών στοιχείων του υλοποιηθέντος επενδυτικού σχεδίου με τα τεχνικά στοιχεία των εκδοθεισών αδειών. Ο Ελεγκτής απαντά ΝΑΙ/ΟΧΙ στο ερώτημα και σε περίπτωση που στο πεδίο Ε.4.3.β δηλώνεται ΟΧΙ ο ελεγκτής παραθέτει τις απαιτούμενες διευκρινήσεις και αναφέρει αν ο φορέας έχει υποβάλει αίτημα για έκδοση άδειας ή τροποποίηση αυτής, το οποίο εκκρεμεί.

Η πιστοποίηση του καινούργιους του εξοπλισμού δεν αφορά τυχόν τμήμα του επενδυτικού σχεδίου για το οποίο ρητά από τον νόμο και την απόφαση υπαγωγής δεν τίθεται η προϋπόθεση αυτή. Το σύνολο του υλοποιηθέντος φυσικού αντικειμένου που αφορά το επενδυτικό σχέδιο καλύπτεται από νόμιμα παραστατικά αγοράς και διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών.

Τα πρωτότυπα παραστατικά τιμολογίων που αφορούν δαπάνες οι οποίες πιστοποιούνται από τον παρόντα έλεγχο σφραγίζονται από τον Ελεγκτή.

Ελέγχεται εάν επί των υποβληθέντων παραστατικών δαπανών υπάρχει άλλη ενίσχυση επί των δαπανών της επένδυσης καθώς και στις σχετικές καταχωρήσεις τους στα βιβλία της επιχείρησης δεν αναγράφονται στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η ύπαρξη άλλης ενίσχυσης για τις δαπάνες αυτές.

XII. i Έννοια, ορισμός φυσικού και οικονομικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής»

Φυσικό και οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» είναι αυτό που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου ενώ δεν είχε προβλεφθεί στην υποβληθείσα οικονομοτεχνική μελέτη, δεν είχε αξιολογηθεί από την Υπηρεσία στο στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης και ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνεται στην απόφαση υπαγωγής. Σημειώνεται ότι το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» δεν αφορά τις «διαφοροποιήσεις» του εγκεκριμένου φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του επενδυτικού έργου και των οποίων η διαχείριση από τον Ελεγκτή περιγράφεται στην ανάλυση των επί μέρους κατηγοριών δαπανών.

Προκειμένου να είναι δυνατή η ενίσχυση του κόστους του υλοποιηθέντος φυσικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής», πρέπει προηγουμένως να ελεγχθεί, αξιολογηθεί και εγκριθεί από την Υπηρεσία.

XII. ii Διαχωρισμός – Έλεγχος επιλεξιμότητας φυσικού και οικονομικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής»

Ο Ελεγκτής υποχρεούται κατά τον έλεγχο να διαχωρίσει το φυσικό και το οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» από το αντίστοιχο «Εντός Εγκριτικής» και να το αποτυπώσει διακριτά στην Έκθεση ελέγχου. Δηλαδή, εφόσον ο Ελεγκτής διαπιστώνει κατά τον έλεγχο του επενδυτικού σχεδίου ότι υλοποιήθηκε, φυσικό και οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής», σε κάποια κατηγορία δαπάνης ή σε κατηγορία δαπάνης που δεν περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο οφείλει να ακολουθήσει τα παρακάτω:

α) ελέγχει αν το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» περιλαμβάνεται στις ομάδες επιλέξιμων έργων, εργασιών ή/και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο, αν το φυσικό αντικείμενο σχετίζεται με το εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο, αν αποτελεί μέρος αυτού, αν η υλοποίηση του ήταν αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία της

εγκεκριμένης επένδυσης και αν εντάσσεται στους σκοπούς και συμβάλλει στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του επενδυτικού σχεδίου.

β) ελέγχει αν το υλοποιηθέν οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής», δηλαδή αν οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες που σχετίζονται με το φυσικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής», περιλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο.

Εφόσον ΔΕΝ ισχύουν σωρευτικά τα προηγούμενα α και β, τότε ο Ελεγκτής δεν περιλαμβάνει στο πιστοποιούμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου το υλοποιηθέν φυσικό και οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής».

Εφόσον όμως ισχύουν σωρευτικά τα προηγούμενα α και β, τότε ο Ελεγκτής πραγματοποιεί τον έλεγχο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου «Εκτός Εγκριτικής», σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επιμέρους «Κατηγορίες Δαπανών», ακολουθώντας ταυτόχρονα τις παρακάτω οδηγίες για την απεικόνιση στην Έκθεση ελέγχου του υλοποιηθέντος φυσικού και οικονομικού αντικειμένου «Εκτός Εγκριτικής».

XII. iii Απεικόνιση στην Έκθεση ελέγχου του υλοποιηθέντος φυσικού και οικονομικού αντικειμένου «Εκτός Εγκριτικής»

Προκειμένου το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» να απεικονισθεί στην Έκθεση ελέγχου και η Υπηρεσία να εξετάσει την ενίσχυση του ή μη, ο Ελεγκτής ακολουθεί τα παρακάτω:

α) καταχωρεί συνοπτική τεχνική περιγραφή του υλοποιηθέντος φυσικού αντικειμένου «Εκτός Εγκριτικής» στην Ενότητα και «Κατηγορία Δαπάνης» που αυτό σχετίζεται

β) προσθέτει νέα «Ομάδα Εργασιών» στην «Κατηγορία Δαπάνης» που υλοποιήθηκε το φυσικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής». Ακολουθώς στον «Τίτλο Ομάδας Εργασιών» προσθέτει τον χαρακτηρισμό «Εκτός Εγκριτικής», στην «Περιγραφή Εργασιών Ομάδας» περιγράφεται το εκτός εγκριτικής φυσικό αντικείμενο και στο ερώτημα «Περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο» ο Ελεγκτής απαντά ΟΧΙ

γ) καταχωρεί περιγραφή της διαφοροποίησης που αφορά στο υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο «Εκτός Εγκριτικής» στην αντίστοιχη κατηγορία δαπάνης που αυτό υλοποιήθηκε.

XII. iv Εμφάνιση των καταχωρημένων Δαπανών του φυσικού αντικείμενου «Εκτός Εγκριτικής» στην Έκθεση ελέγχου

Ως «Επιλέξιμες δαπάνες βάσει παραστατικών εκτός εγκριτικής» ο Ελεγκτής αιτιολογεί τις αποκλίσεις του πιστοποιούμενου κόστους έναντι του εγκριθέντος προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη και τα έργα εκτός εγκριτικής.

Ο Ελεγκτής καθορίζει το πιστοποιούμενο αποδεκτό κόστος της επένδυσης ανά κατηγορία δαπάνης, ξεχωριστά για το τμήμα της Συμβατικής Επένδυσης και για το τμήμα της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης και

β) το πιστοποιούμενο αποδεκτό κόστος της επένδυσης που καθορίζει ο Ελεγκτής ανά κατηγορία δαπάνης, δεν μπορεί να υπερβεί τις αντίστοιχες «επιλέξιμες δαπάνες βάσει παραστατικών εντός εγκριτικής». Δηλαδή ο Ελεγκτής δεν μπορεί να συμπεριλάβει στο «πιστοποιούμενο αποδεκτό κόστος» της επένδυσης τις «Επιλέξιμες δαπάνες βάσει παραστατικών εκτός εγκριτικής».

XII. v. Χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης για το σύνολο των δαπανών «Εντός και Εκτός Εγκριτικής» στην Έκθεση ελέγχου:

Προκειμένου η Υπηρεσία να εξετάσει την ενίσχυση ή μη των «επιλέξιμων δαπανών βάσει παραστατικών εκτός εγκριτικής» απαιτείται ο Ελεγκτής να παρουσιάσει το Χρηματοδοτικό Σχήμα της επένδυσης για το σύνολο των δαπανών «Εντός και Εκτός Εγκριτικής» όπου εμφανίζεται το Χρηματοδοτικό Σχήμα της απόφασης υπαγωγής και το σύνολο των Πηγών Χρηματοδότησης (εισροών).

Σε περίπτωση που ο Ελεγκτής ΔΕΝ παρουσιάσει το Χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης για το σύνολο των δαπανών «εντός και εκτός εγκριτικής», προκειμένου η Υπηρεσία να εξετάσει την ενίσχυση ή μη των «επιλέξιμων δαπανών βάσει παραστατικών εκτός εγκριτικής», θα κληθεί να υποβάλλει Συμπληρωματική Έκθεση ελέγχου. Σε διαφορετική περίπτωση δεν εξετάζεται η ενίσχυση των δαπανών αυτών.

4.1.6: Έλεγχος του οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης

Ελέγχεται η πληρότητα καταχώρησης του συνόλου των Συμβάσεων / Ιδιωτικών Συμφωνητικών που αφορούν το επενδυτικό έργο στην Έκθεση ελέγχου, στο ΠΣΚΕ. Η ταυτοποίηση των καταχωρηθέντων στοιχείων κάθε Σύμβασης / Ιδιωτικού Συμφωνητικού, το αποδεικτικό κατάθεσης κάθε Σύμβασης / Ιδιωτικού Συμφωνητικού στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. , η αναφορά σε κάθε Σύμβαση / Ιδιωτικό Συμφωνητικό του συγκεκριμένου επενδυτικού έργου (και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών), να ορίζεται με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, το ποσό της αμοιβής, καθώς και τα τελικά ελέγξιμα παραδοτέα του. Η πλήρης εξόφληση κάθε Σύμβασης / Ιδιωτικού Συμφωνητικού και η ΜΗ προσκόμιση Σύμβασης / Ιδιωτικού Συμφωνητικού.

i. Έλεγχος των στοιχείων των προμηθευτών

Ελέγχεται η ταύτιση των στοιχείων των προμηθευτών από τα πρωτότυπα παραστατικά

ii. Έλεγχος των παραστατικών δαπανών

- Η πληρότητα ανάρτησης (upload) όλων των παραστατικών δαπανών που αφορούν την επένδυση, σε ηλεκτρονική μορφή (pdf, jpeg) στο ΠΣΚΕ.
- Η ταύτιση των στοιχείων κάθε πρωτότυπου χρεωστικού παραστατικού
- Η ταύτιση των στοιχείων κάθε πρωτότυπου πιστωτικού παραστατικού και η διασύνδεση με χρεωστικά παραστατικά.
- Η ύπαρξη τυχόν άλλων πιστωτικών παραστατικών στην καρτέλα προμηθευτή
- Ο χρόνος (ημερομηνία) έκδοσης κάθε παραστατικού δαπανών.
- Η βεβαίωση απαλλαγής ΦΠΑ

iii. Έλεγχος εξόφλησης των παραστατικών

- Η πληρότητα ανάρτησης (upload) όλων των παραστατικών εξόφλησης που αφορούν την επένδυση, σε ηλεκτρονική μορφή (pdf, jpeg) στο ΠΣΚΕ.
- Η ταύτιση των στοιχείων κάθε παραστατικού εξόφλησης
- Η πραγματοποίηση των πληρωμών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για το σύνολο των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου
- Η πλήρης εξόφληση των δαπανών της επένδυσης (σε περίπτωση τελικού ελέγχου)
- Η ορθή απεικόνιση των παραστατικών δαπανών και εξοφλήσεων
-

iv. Έλεγχος προκαταβολών

Η ύπαρξη τυχόν υπερβάσεων προκαταβολών προμηθειών. Για τον προσδιορισμό της «Ημερομηνίας Ολοκλήρωσης του Οικονομικού Ελέγχου» της επένδυσης εξετάζεται η τελευταία ημερομηνία, έκδοσης (χρονολογικά) παραστατικού δαπανών, διακίνησης ή εξόφλησης του επενδυτικού έργου, η οποία πρέπει να είναι έως και την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου.

Για τον προσδιορισμό της «Ημερομηνίας Έναρξης Εργασιών» του επενδυτικού σχεδίου εξετάζονται τα παρακάτω: Η πρώτη ημερομηνία παραστατικού που αφορά το επενδυτικό σχέδιο. Η πρώτη ημερομηνία πληρωμής που αφορά το επενδυτικό σχέδιο. Η πρώτη ημερομηνία δελτίου αποστολής που αφορά το επενδυτικό σχέδιο. Η πρώτη ημερομηνία σύμβασης που αφορά το επενδυτικό σχέδιο.

Η πρώτη ημερομηνία πραγματοποίησης τυχόν εργασίας ή ενέργειας που αφορά την επένδυση.

Ο Ελεγκτής εξετάζει εάν κάποια από τις αναφερόμενες ημερομηνίες είναι προγενέστερη της ορισθείσας ημερομηνίας έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και σε περίπτωση που η απάντηση είναι αρνητική, ο Ελεγκτής παραθέτει διευκρίνιση. Εξετάζονται τα παρακάτω για τον προσδιορισμό της τελευταίας ημερομηνίας εργασιών ή/και λοιπών ενεργειών της επένδυσης που συνιστά την ημερομηνία ολοκλήρωσης.

Η τελευταία ημερομηνία παραστατικού δαπάνης, διακίνησης ή εξόφλησης του επενδυτικού έργου. Η τελευταία ημερομηνία πράξης που αφορά την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. Η τελευταία ημερομηνία ανάληψης της τελευταίας δόσης δανείου. Η τελευταία ημερομηνία πράξης τροποποίησης ουσιαστικών όρων της δανειακής σύμβασης (σκοπός, ποσό και είδος δανεισμού). Η τελευταία ημερομηνία εκδοθείσας

άδειας/γνωστοποίησης. Η τελευταία ημερομηνία ένταξης σε νόμο ρύθμισης των αυθαιρέτων. Η τελευταία ημερομηνία ενέργειας πλήρωσης τυχόν ειδικών όρων της απόφασης υπαγωγής. Η τελευταία ημερομηνία άλλης πράξης που αφορά το επενδυτικό σχέδιο.

Εάν ο Ελεγκτής δεν δύναται να προσδιορίσει την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης λόγω έλλειψης των σχετικών δικαιολογητικών ή/και στοιχείων, δεν αναφέρει ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης στην Έκθεση ελέγχου.

Η πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διαπιστώνεται κατά τον επιτόπιο έλεγχο και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη παραστατικών αγοράς πρώτων υλών ή πωλήσεως προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά στο αντικείμενο της επένδυσης.

Ο Ελεγκτής πιστοποιεί έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας, εφόσον τα στοιχεία και ο επιτόπιος έλεγχος τεκμηριώνουν την επαρκή λειτουργία της μονάδας. Αυτό προκύπτει μετά από έλεγχο των τιμολογίων αγοράς πρώτων υλών, ελέγχει και επικαιροποιεί ενδεικτικά τιμολόγια αγοράς πρώτων υλών.

Από το Ισοζύγιο του λογαριασμού «Πωλήσεις» ελέγχονται οι σχετικές λογιστικές εγγραφές, δηλαδή ο λογαριασμός προμηθευτές και ο λογαριασμός πωλήσεις εμπορευμάτων, καθώς και ο κύκλος εργασιών και απαντά για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας.

4.1.7. Έλεγχος των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης

Σκοπός του ελέγχου των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης είναι να επαληθευτεί ότι ο φορέας του ενισχυόμενου επενδυτικού έργου εφαρμόζει, τηρώντας τις νόμιμες διαδικασίες, τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής, ως προς το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, το οποίο ορίζεται ρητά στην απόφαση υπαγωγής.

Κατά συνέπεια ελέγχεται αν οι προβλεπόμενες πηγές χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου χρηματοδότησαν την υλοποιούμενη επένδυση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής. Σε κάθε επενδυτικό σχέδιο μπορεί να υπάρχει συνδυασμός πηγών χρηματοδότησης.

Σκοπός του ελέγχου των πηγών χρηματοδότησης της επένδυσης είναι να επαληθευτεί ότι ο φορέας του ενισχυόμενου επενδυτικού έργου εφαρμόζει, τηρώντας τις νόμιμες διαδικασίες, τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής, ως προς το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, το οποίο ορίζεται ρητά στην απόφαση υπαγωγής.

Κατά συνέπεια ελέγχεται αν οι προβλεπόμενες πηγές χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου χρηματοδότησαν την υλοποιούμενη επένδυση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής. Σε κάθε επενδυτικό σχέδιο μπορεί να υπάρχει συνδυασμός πηγών χρηματοδότησης.

Οι πηγές χρηματοδότησης κάθε επενδυτικού σχεδίου μπορεί να είναι:

- . Ο Μεσομακροπρόθεσμος δανεισμός,
- . Ο Βραχυπρόθεσμος δανεισμός με εκχώρηση της ενίσχυσης.
- . Ο δανεισμός με λοιπά Βραχυπρόθεσμα Δάνεια/Αλληλόχρεοι λογαριασμοί.
- . Η Ίδια Συμμετοχή του φορέα
- . Η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Επίσης εξετάζεται , ο Συγκεντρωτικός Πίνακας Εισροών της επένδυσης, το Χρηματοδοτικό Σχήμα και τα Σημεία Ελέγχου Πηγών Χρηματοδότησης

Για τον έλεγχο του μέσο-μακροπρόθεσμου δανείου εξετάζονται τα στοιχεία τράπεζας/χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, τα στοιχεία δανειακής σύμβασης, το είδος και διάρκεια του δανείου και ο σκοπός του δανείου. Αναγκαία είναι η Βεβαίωση τράπεζας/χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, η εγγραφή δανείου στα βιβλία της επιχείρησης, ο έλεγχος Επιδοτούμενο επιτόκιο ή εγγύηση του δημοσίου.

Για τον έλεγχο του βραχυπρόθεσμου δανείου έναντι εκχώρησης της ενίσχυσης εξετάζονται τα Στοιχεία τράπεζας/χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, τα στοιχεία δανειακής σύμβασης, ο σκοπός του δανείου, το Είδος δανείου , τα Στοιχεία σύμβασης εκχώρησης, η βεβαίωση τράπεζας/ χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και η εγγραφή δανείου στα βιβλία της επιχείρησης.

Ενώ για τον έλεγχο των λοιπών βραχυπρόθεσμων δανείων εξετάζεται επιπλέον το οφειλόμενο υπόλοιπο που αφορά στην επένδυση.

Σε περίπτωση κάλυψης της Ίδιας συμμετοχής με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους ή με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ελέγχεται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η καταχώρηση της στο ΓΕΜΗ, το Καταστατικό του φορέα ,η έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τα καταθετήρια (extrait), η καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), η λογιστική

απεικόνιση των πράξεων αύξησης του κεφαλαίου, οι αυξήσεις του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου έχουν γίνει μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής.

Στην περίπτωση κάλυψης Ιδίας Συμμετοχής με φορολογηθέντα αποθεματικά ελέγχονται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η ύπαρξη σαφούς αναφοράς στις σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του φορέα, η ύπαρξη των αναγκαίων κεφαλαίων, η ρευστότητα της επιχείρησης και η λογιστική απεικόνιση των πράξεων δημιουργίας του αποθεματικού.

4.1.8. Έλεγχος τήρησης των όρων και υποχρεώσεων του φορέα

Σκοπός του ελέγχου τήρησης των όρων και υποχρεώσεων του φορέα είναι η διαπίστωση τήρησης ή μη των όρων και υποχρεώσεων από τον φορέα της επένδυσης, όπως αυτοί διατυπώνονται στην απόφαση υπαγωγής. Η τήρηση των όρων και των υποχρεώσεων, καθώς και οι τυχόν αποκλίσεις ή διαφοροποιήσεις που διαπιστώνονται από τον Ελεγκτή, καταχωρούνται τεκμηριωμένα στην Έκθεση ελέγχου.

Σημειώνεται ότι σε κάθε επενδυτικό σχέδιο οι όροι και οι υποχρεώσεις του φορέα διατυπώνονται στην εκδοθείσα απόφαση υπαγωγής και μπορεί να είναι διαφορετικοί, ανάλογα με τον αναπτυξιακό νόμο και το επενδυτικό σχέδιο.

Εξετάζονται η διατήρηση υφιστάμενων ή δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και γίνεται έλεγχος διατήρησης των υφισταμένων θέσεων απασχόλησης των πτυχιούχων μέσα από τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.), το Ποσοστό των Πτυχιούχων

Ο Ελεγκτής εξετάζει την τοποθέτηση πινακίδας δημοσιότητας για την χρηματοδότηση του έργου σύμφωνα με τις οριζόμενες κατά περίπτωση επενδυτικού σχεδίου προδιαγραφές, καταχωρεί τις διαπιστώσεις του ελέγχου του στο πεδίο και αναρτά ως συνημμένο αρχείο στην Έκθεση ελέγχου φωτογραφία της πινακίδας.

Για τον έλεγχο αλλαγής του μεγέθους του φορέα, λόγω αλλαγής μετοχικής σύνθεσης και σε περίπτωση που ο φορέας δεν δηλώνει «Μεγάλη» επιχείρηση, εξετάζονται τα παρακάτω:

Η μετοχική σύνθεση του φορέα από το διάγραμμα συμμετοχών

Ο προσδιορισμός των συνδεδεμένων/ συνεργαζόμενων επιχειρήσεων του φορέα σε αντιπαραβολή και με τη Δήλωση ΜΜΕ.

Τα στοιχεία απασχόλησης του φορέα καθώς και των συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων,

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών του φορέα καθώς και των συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων

Το σύνολο του Ισολογισμού του φορέα καθώς και των συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων

Για τον έλεγχο Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής ελέγχεται αν ο φορέας έχει υποβάλλει Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) μέσω του ΠΣΚΕ, στις οριζόμενες προθεσμίες υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το πρώτο έτος χρήσης της ωφέλειας και για κάθε έτος που γίνεται χρήση.

Ελέγχεται αν εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής που σχηματίζεται από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

Για τον έλεγχο των Λοιπών υποχρεώσεων του φορέα, εξετάζονται η Μη συνεχής (αδιάλειπτη) παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης, η Μη παύση της λειτουργίας της επιχείρησης, η Μη μεταβίβαση των παγίων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί, η Μη εκμίσθωση μέρους ή του συνόλου της ενισχυθείς επένδυσης, η Μη συγχώνευση, απορρόφηση ή απόσχιση.

4.2 Μελέτη περίπτωσης συμβουλευτική

Με τον όρο συμβουλευτική χαρακτηρίζεται ο σκοπός και η προετοιμασία του φακέλου της επένδυσης μιας επιχείρησης με αποτέλεσμα την άμεση και σωστή αντιστοίχησή των δεδομένων με τον οδηγό ελέγχου που θα ακολουθήσει ο ελεγκτής. Οπότε και θα πρέπει να ακολουθηθεί το ίδιο πρωτόκολλο με αυτό του ελέγχου. Στην εργασία παρουσιάζονται όλες εκείνες οι λεπτομέρειες που θα πρέπει να προσεχθούν από την στιγμή της έναρξης ως και την λήξη ώστε να μην υπάρξουν τυχών απρόσμενες αποκλείσεις.

Ο Ελεγκτής, κατά την συγγραφή της Έκθεσης ελέγχου, δεν δεσμεύεται από τα προσυμπληρωμένα στοιχεία και τις πληροφορίες που έχουν μεταφερθεί αυτόματα στην Έκθεση ελέγχου από το αίτημα ελέγχου του φορέα και μπορεί στο πλαίσιο του ελέγχου

του να προβεί στις απαραίτητες επικαιροποιήσεις (διορθώσεις) των στοιχείων αυτών αλλά και σε νέες καταχωρήσεις επί μέρους στοιχείων ή και σε νέα εγγραφή.

Κατά την επεξεργασία της ηλεκτρονικής Έκθεσης ελέγχου, ο Ελεγκτής οφείλει να επεξεργαστεί όλες τις καρτέλες, πριν την οριστική υποβολή της Έκθεσης, ώστε να μην δημιουργηθεί πρόβλημα στην αλληλοτροφοδότηση των δεδομένων μεταξύ των καρτελών.

Τα υποβεβλημένα (σκαναρισμένα) αρχεία (σε μορφή αρχείων pdf, jpeg κλπ.) που υπέβαλε ο φορέας με το αίτημα ελέγχου και αφορούν το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης είναι διαθέσιμα είτε στο αίτημα ελέγχου του φορέα είτε σε πιθανά συμπληρωματικά στοιχεία στα οποία ο Ελεγκτής έχει πρόσβαση στο πλαίσιο του ελέγχου του. Αυτά τα αρχεία δεν μεταφέρονται στην Έκθεση ελέγχου.

4.2.1 Συμβουλευτική διαχείρισης εγκαταστάσεων και πάγιου εξοπλισμού.

Στην απόφαση υπαγωγής αναφέρεται ο τόπος εγκατάστασης της επένδυσης (θέση ή διεύθυνση, Δήμος, Περιφερειακή ενότητα κλπ.) απαιτείται τουλάχιστον 20ετής μίσθωση από την ημερομηνία της Αίτησης Υπαγωγής για επενδύσεις Χιονοδρομικών Κέντρων, Έργων Παραγωγής Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Γηπέδων Γκολφ. Παραίτηση του εκμισθωτή από το δικαίωμα ιδιόχρησης δεν απαιτείται.

Τουλάχιστον 15ετής μίσθωση από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής της επένδυσης, για ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου, του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί στο φορέα της επένδυσης από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, την Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε., τις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης, λοιπές ΒΕΠΕ (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ και ΒΙΟΠΑ), την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, την Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε., τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, σωματεία ή ιδρύματα, καθώς και από τεχνολογικά πάρκα προκειμένου για ανέγερση ή επέκταση κτιρίων εντός τεχνολογικών πάρκων.

Τουλάχιστον 15ετής μίσθωση από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής της επένδυσης, για ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου, του οποίου η χρήση έχει εκμισθωθεί στο φορέα της επένδυσης από το Δημόσιο, νομικά ή φυσικά πρόσωπα και ο εκμισθωτής έχει παραιτηθεί από το δικαίωμα ιδιόχρησης.

Το ενισχυόμενο κόστος αγοράς του γηπέδου δεν μπορεί να ξεπερνά την αντικειμενική αξία αυτού ενώ το πιστοποιούμενο αποδεκτό κόστος δεν μπορεί να ξεπερνά το 10% της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης και αφορά αποκλειστικά μικρές επιχειρήσεις.

Για τις άδειες Δόμησης, όπως μετονομάστηκαν οι Οικοδομικές άδειες μετά την 1-3-2012, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4030/2011 (Α' 249), ο φορέας πρέπει να προσκομίσει το στέλεχος/έντυπο που φέρει την σήμανση της θεώρησης της Υπηρεσίας Δόμησης (ΥΔΟΜ).

Εξετάζεται το αντικείμενο τυχόν αναθεωρήσεων της οικοδομικής άδειας, που αφορά τροποποιήσεις των Κτιριακών Εγκαταστάσεων σε συνδυασμό με τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια, προκειμένου να διαπιστωθεί ο τρόπος και η έκταση της μεταβολής των βασικών στοιχείων των κτιριακών εγκαταστάσεων της επένδυσης.

Οι εκάστοτε νόμιμες αμοιβές μηχανικών για την έκδοση της οικοδομικής άδειας/άδειας δόμησης καθώς και οι δαπάνες αμοιβών μηχανικών για την κατασκευή/επίβλεψη του εγκεκριμένου έργου είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση και πιστοποιούνται στην κατηγορία δαπάνης «Κτιριακές Εγκαταστάσεις» εφόσον αυτό προβλέπεται στον εκάστοτε αναπτυξιακό νόμο που εντάσσεται το επενδυτικό σχέδιο και την προκήρυξη του καθεστώτος .

Ένας προσεγγιστικός υπολογισμός, που σκοπό έχει να προσδιορίσει το κόστος των εργασιών που αφορούν σε αυθαίρετες κατασκευές ή και αυθαίρετες αλλαγές χρήσης, καλύπτει την πλειονότητα συμβατικών κτιριακών υποδομών και βασίζεται στην χρήση συντελεστών που ανάγουν τους βοηθητικούς χώρους σε ισοδύναμους κύριους χώρους (Συντελεστές Αναγωγής Βοηθητικών - ΣΑΒ). Οι ανοιγμένες αυτές επιφάνειες, αθροιζόμενες με τις επιφάνειες των κύριων χώρων, δίνουν το ισοδύναμο μέγεθος των κτιριακών εγκαταστάσεων της επένδυσης.

Είναι προφανές ότι, ο Ελεγκτής κατά την εφαρμογή του παραπάνω προσεγγιστικού υπολογισμού, στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται οποιουδήποτε τύπου αυθαιρεσίες, πέραν των φύλλων καταγραφής, την περιγραφή παράβασης και την κατηγορία αυθαιρεσίας, όπως αυτά αποτυπώνονται στις δηλώσεις ένταξης στον εκάστοτε νόμο περί τακτοποίησης αυθαίρετων, προκειμένου να καταλήξει με ασφάλεια στην απομείωση του κόστους, πρέπει να ελέγχει και να διαμορφώνει εικόνα από το τελικώς υλοποιημένο φυσικό αντικείμενο, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική χρήση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αυθαίρετων αυτών κατασκευών.

Για παράδειγμα αν υπόγειος βοηθητικός χώρος, που λόγω ξεμπαζώματος, έχει μεν χαρακτηριστικά κυρίας χρήσης και έχει υπαχθεί σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων προς επιβολή εξαγωγής προστίμου ως χώρος Κ.Χ., πλην όμως παραμένει βοηθητικός χώρος και χωρίς βασικές αλλαγές στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του, δεν θα κοστολογηθεί με τιμές κατασκευής κύριου χώρου.

Αντίθετα, μια αυθαίρετη σοφίτα, η οποία ενδεχομένως αποτελεί ενιαία κατασκευή με υποκείμενο δωμάτιο σε ξενοδοχειακή μονάδα και η οποία πιθανόν σε φύλλο καταγραφής παρουσιάζεται με μειωτικό συντελεστή προς υπολογισμό προστίμου, αλλά η πραγματική της χρήση είναι κύρια, η απομείωση του κόστους θα προσδιοριστεί με βάση την διαπιστωθείσα πραγματική χρήση.

Επίσης, σε περιπτώσεις όπου μια χρήση σε χώρο της επένδυσης έχει αντικατασταθεί με άλλη και εφόσον διαπιστώνεται ότι επί της ουσίας δεν έχει επιφέρει προσαύξηση στο πραγματικό κόστος υλοποίησης του συγκεκριμένου χώρου (ίσων μεγεθών/εμβαδών και παρόμοιων ποιοτικών χαρακτηριστικών), ανεξάρτητα αν αυτή έχει ενταχθεί σε νόμο περί αυθαιρέτων αλλαγών χρήσης, ώστε να καλυφθεί η πολεοδομική αυτή παράβαση, ο Ελεγκτής δεν προβαίνει σε απομείωση, καθώς δεν έχει πραγματοποιηθεί υπερβάλλον κόστος.

Όταν ο Γενικός Εργολάβος του έργου είναι μία Συνδεδεμένη / Συνεργαζόμενη εταιρεία ή μία Ατομική Επιχείρηση ενός μετόχου του φορέα της επένδυσης, τότε ο Ελεγκτής, έχει την δυνατότητα να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα και να προσδιοριστεί το εύλογο κόστος των κτιριακών εγκαταστάσεων.

4.2.2 Διαχωρισμός φυσικού αντικειμένου.

Για τα έργα του περιβάλλοντα χώρου στα οποία συμπεριλαμβάνονται κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός ή ειδικές εγκαταστάσεις ο έλεγχος του φυσικού τους αντικειμένου και η πιστοποίηση του αντίστοιχου κόστους κατανέμεται στην αντίστοιχη «Κατηγορία Δαπάνης» στην οποία ανήκει η εξεταζόμενη δαπάνη, σύμφωνα με την εγκεκριμένη κατανομή των δαπανών της απόφασης υπαγωγής (π.χ. ο μηχανολογικός εξοπλισμός της πισίνας πιστοποιείται στην κατηγορία μηχανήματα ενώ το κόστος κατασκευής, σκυροδέτηση, διάστρωση πλακιδίων κλπ. πιστοποιείται είτε στα έργα

διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου είτε στην κατηγορία των κτιριακών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής

α) Εγκεκριμένος εξοπλισμός

Με τον όρο εγκεκριμένος εννοούμε τον εξοπλισμό που αναφέρεται στην απόφαση υπαγωγής.

β) Διαφοροποιήσεις στον μηχανολογικό εξοπλισμό

Γίνεται αποδεκτή μία αλλαγή, σε σχέση με την απόφαση υπαγωγής, στην προμήθεια ενός Παραγωγικού Μηχανήματος από ένα άλλο, όταν ο φορέας της επένδυσης τεκμηριώνει ότι το Μηχάνημα που επέλεξε τελικά:

Εντάσσεται στην ίδια κατηγορία δαπανών με το αρχικό.

Δεν διαφοροποιεί ουσιωδώς το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.

Εξυπηρετεί το ίδιο ή και καλύτερα τους αρχικούς στόχους της επένδυσης ενώ παράλληλα διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της.

γ) Μη πιστοποίηση εξοπλισμού

Δεν είναι δυνατή η πιστοποίηση εξοπλισμού ο οποίος βρίσκεται:

Αποθηκευμένος σε χώρο που βρίσκεται εντός ή εκτός του τόπου υλοποίησης της επένδυσης (σε τελικό έλεγχο).

Εγκατεστημένος στον τόπο υλοποίησης της επένδυσης, αλλά σε κατάσταση μη λειτουργίας.

Σε πλήρη λειτουργία αλλά σε χώρο εκτός του τόπου υλοποίησης της επένδυσης (εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην απόφαση υπαγωγής).

4.2.3 Φυσικό αντικείμενο και δαπάνες αυθαίρετων κατασκευών:

Σε περίπτωση ύπαρξης αυθαίρετων χώρων οι οποίοι δεν ενισχύονται, ο μηχανολογικός εξοπλισμός που συνιστά παράρτημα αυτών των χώρων και δεν δύναται να αποχωριστεί, δεν ενισχύεται και κατ' επέκταση δεν πιστοποιείται η σχετική δαπάνη από τον Ελεγκτή. Το μη ενισχυόμενο κόστος προσδιορίζεται με επιμετρήσεις και με την κατάλληλη αιτιολόγηση από τον υπεύθυνο Μηχανολόγο.

Αξία μηχανήματος αξίας άνω των 300.000€:

Προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από το φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης αντίστοιχα πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο.

Σε περίπτωση δε που η αγορά του πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά αγοράς του συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση από επικυρωμένο αντίγραφο των παραστατικών πώλησης του συγκεκριμένου μηχανήματος ή λοιπού εξοπλισμού από τον κατασκευαστικό οίκο προς τον προμηθευτή του φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης ανάλογα ή προς άλλη επιχείρηση από την οποία ο ως άνω προμηθευτής αγόρασε το εν λόγω μηχάνημα ή λοιπό εξοπλισμό και εφόσον το εύλογο κόστος του μηχανήματος δεν μπορεί να εκτιμηθεί από στοιχεία που είναι διαθέσιμα στην υπηρεσία, υποβάλλονται επιπρόσθετα, τα επικυρωμένα αντίγραφα των τιμολογίων του κατασκευαστή.

Μεταφορά εξοπλισμού από το εξωτερικό είτε απευθείας στον τόπο της επένδυσης είτε σ' ένα ενδιάμεσο σταθμό π.χ. μία αποθήκη του εμπορικού προμηθευτικού οίκου ή μίας εταιρείας Παροχής Υπηρεσιών Logistics και στη συνέχεια στον τόπο της επένδυσης, εκτός των άλλων, καταγράφεται απαραίτητα:

- Ο αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος μεταφοράς.
- Ο τόπος φόρτωσης και εκφόρτωσης του εξοπλισμού.
- Ο εξοπλισμός που μεταφέρεται.

Σε περίπτωση αντικατάστασης μηχανήματος (ή άλλου μηχανολογικού εξοπλισμού) με καινούργιο, ο Ελεγκτής εξετάζει όλα τα σχετικά παραστατικά προμήθειας, αντικατάστασης, διακίνησης και εξόφλησης του μηχανήματος που έχει τεθεί σε λειτουργία και το πιστοποιεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα. Επίσης, τεκμηριώνει ότι η αντικατάσταση αυτή δεν επηρεάζει την παραγωγική λειτουργία της μονάδας.

Δαπάνες που αφορούν σε προμήθεια ανταλλακτικών εξαρτημάτων, εργασίες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων δεν είναι επιλέξιμες.

α) Η κατηγορία των Μεταφορικών Μέσων μίας επένδυσης, αφορά σε δαπάνες για την αγορά αποκλειστικά επαγγελματικής χρήσης μεταφορικών μέσων:

Διακίνησης υλικών και προϊόντων (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα)

Μεταφοράς προσωπικού και πελατών τουλάχιστον 6 θέσεων, που κινούνται εντός του χώρου υλοποίησης της επένδυσης (με εξαίρεση το μέσο μαζικής μεταφοράς προσωπικού, το οποίο μπορεί να κινείται και εκτός αυτής).

Από το αντίγραφο της άδειας πρώτης κυκλοφορίας με τις απαιτούμενες σφραγίδες και θεωρήσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, πρέπει να τεκμαίρεται η κατά αποκλειστικότητα επαγγελματική χρήση των Μεταφορικού Μέσων.

β) Η εκμίσθωση των Μεταφορικών Μέσων σε πελάτη του φορέα της επένδυσης ή έστω και σε συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη εταιρεία του, δεν είναι επιτρεπτή.

γ) Κατά την αυτοψία, τα Μεταφορικά Μέσα πρέπει απαραίτητα να βρίσκονται εντός του χώρου υλοποίησης της επένδυσης.

Σε περίπτωση αντικατάστασης μεταφορικού μέσου με άλλο καινούργιο ο Ελεγκτής εξετάζει όλα τα σχετικά παραστατικά προμήθειας, αντικατάστασης, διακίνησης και εξόφλησης του μεταφορικού μέσου που βρίσκεται στο χώρο της μονάδας και το πιστοποιεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα. Επίσης τεκμηριώνει ότι η αντικατάσταση αυτή δεν επηρεάζει την παραγωγική λειτουργία της μονάδας.

Σε περίπτωση ξενοδοχειακής μονάδας, εξετάζεται αν αυτή εξυπηρετείται από τους προβλεπόμενους χώρους σύμφωνα με τις σχετικές εγκρίσεις, κοινόχρηστους χώρους της, όπως είναι π.χ. η reception, το εστιατόριο, το bar κλπ. Οι χώροι αυτοί πρέπει να βρίσκονται οπωσδήποτε στο εγκεκριμένο τόπο υλοποίησης της επένδυσης και όχι σε άλλο γειτονικό οικόπεδο. Για παράδειγμα, αν προβλέπεται η λειτουργία ενός εστιατορίου, πρέπει αυτό να υφίσταται και να λειτουργεί εντός του εγκεκριμένου οικοπέδου και μόνο επικουρικά, μπορεί να χρησιμοποιείται ο χώρος ενός αυτοτελούς εστιατορίου ή ενός εστιατορίου μίας άλλης ξενοδοχειακής μονάδας ιδιοκτησίας του φορέα ή όχι, που βρίσκεται σε γειτονικό οικόπεδο.

Στην κατηγορία αυτή, επιλέξιμες δαπάνες για ενίσχυση είναι:

α) Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες που αφορούν στην αγορά του συνόλου των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός) μιας παραγωγικής μονάδας

β) Για τις ΜΜΕ, οι δαπάνες του συνόλου ή μέρους των στοιχείων ενεργητικού μιας παραγωγικής μονάδας, εφόσον και για τις δύο παραπάνω περιπτώσεις συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. η μονάδα έχει παύσει τη λειτουργία της,

β. η αγορά πραγματοποιείται από το φορέα της επένδυσης που δεν σχετίζεται με τον πωλητή (αποκτάται από ανεξάρτητο επενδυτή)

γ. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς
Το συμβόλαιο μεταβίβασης είναι φορολογικό στοιχείο και σε περίπτωση που είναι ανακριβές ή εικονικό ως προς την αξία της πώλησης του ακινήτου, στοιχειοθετείτε φορολογική παράβαση.

Σε κάθε περίπτωση επενδυτικού σχεδίου, ο Ελεγκτής εξετάζει την κατηγορία δαπάνης που εντάσσονται τα άυλα στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με τον αναπτυξιακό νόμο και την απόφαση υπαγωγής .

4.2.4 Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία συνοπτικά περιλαμβάνουν:

α) Μεταφορά τεχνολογίας (απόκτηση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας ή μη νομικά καταχωρημένων τεχνικών γνώσεων)

β) Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, (απόκτηση ISO, κ.λπ.)

γ) Προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού (για ανάγκες μηχανοργάνωσης, δημιουργίας ηλεκτρονικών αγορών, κ.λπ.)

δ) Συστήματα οργάνωσης της επιχείρησης

Τα σχέδια έρευνας και ανάπτυξης περιλαμβάνουν τέσσερις κατηγορίες δαπανών:

α) Κτιριακά

β) Μηχανολογικός εξοπλισμός

γ) Δαπάνες προσωπικού

δ) Άυλες δαπάνες που σχετίζονται με την ερευνητική δραστηριότητα

Ο έλεγχος των σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης πραγματοποιείται σε συνδυασμό, ως προς τον τρόπο ελέγχου, με τις αντίστοιχες παραγράφους που αφορούν τα κτιριακά, τον μηχανολογικό εξοπλισμό και τις δαπάνες προσωπικού, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τα προβλεπόμενα στην απόφαση υπαγωγής.

Οι δαπάνες που αφορούν σε ανανέωση αγοράς Άδειας Χρήσης για το υπάρχον Λογισμικό του φορέα της επένδυσης δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση.

Οι δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

4.2.5 Χρονικός Προγραμματισμός ελέγχου

Για γενικότερους λόγους που σχετίζονται με τους κανόνες ορθής εκτέλεσης του ελέγχου, συνιστάται αυτός να προγραμματίζεται μόνο σε περιόδους πλήρους λειτουργίας της επένδυσης π.χ. σε ξενοδοχειακές μονάδες που δεν λειτουργούν όλους του μήνες, ένα μεγάλο τμήμα του ξενοδοχειακού εξοπλισμού κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα του έτους, είναι κατάλληλα αποθηκευμένο για λόγους συντήρησης, γεγονός που καθιστά δυσχερή ή αδύνατη την πιστοποίησή του, ενώ αδύνατη είναι, επίσης, η φυσική εποπτεία της λειτουργίας του.

4.2.6 Οι Επιλέξιμες Δαπάνες για Συμβουλευτικές Υπηρεσίες είναι:

Οι δαπάνες Μελετών - Αμοιβές Συμβούλων

α) Αμοιβές προς τρίτους για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (αμοιβές για την τεχνική και οικονομική παρακολούθηση και συντονισμό της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου)

β) Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα δημοσίου (αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις)

γ) Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στη λήψη του δανείου και την εκταμίευση της κρατικής ενίσχυσης)

δ) Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών για την οργάνωση της επιχείρησης (δαπάνες μελετών και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την οργάνωση της διοίκησης, την αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, τον ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών και την τυποποίηση των διαδικασιών, και

συγκριτικών μελετών επιδόσεων. Οι ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να συναρτώνται άμεσα και να εξυπηρετούν την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου)

ε) Δαπάνες μελετών (δαπάνες για την έρευνα της αγοράς και την εκπόνηση μελετών προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών που συναρτώνται άμεσα με το επενδυτικό σχέδιο).

Οι δαπάνες που αφορούν την έκδοση της άδειας δόμησης ή τις αμοιβές των μηχανικών του έργου π.χ. για επίβλεψη ή για την εκπόνηση κάθε μελέτης που αφορά την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων της επένδυσης, σε περίπτωση που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση (με βάση το παράρτημα της προκήρυξης), δεν εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία δαπανών αλλά στην κατηγορία των Κτιριακών Εγκαταστάσεων.

Οι δαπάνες που αφορούν μελέτες και αμοιβές συμβούλων πρέπει να αποτελούν αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού. Κατά τον έλεγχο του Μισθολογικού Κόστους απαιτείται να ελέγχεται από τον Ελεγκτή το σύνολο του υπαχθέντος στον αναπτυξιακό νόμο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνοντας και την «Κατηγορία Δαπάνης» του «Μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας»

4.2.7 Νέες θέσεις εργασίας

Η πλήρωση των νέων θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης που αναφέρεται στην απόφαση ολοκλήρωσης.

Το Μισθολογικό Κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται για περίοδο 2 ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης.

Το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένη σε EME στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση σε σύγκριση με τις EME του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της Αίτησης Υπαγωγής.

Κατά τη διαδικασία ελέγχου θα πρέπει να ελέγχονται πίνακες E4 τροποποιητικοί αποδοχών ή πίνακες E4 συμπληρωματικοί ωραρίου.

Ως δαπάνες εκκίνησης νοούνται εκείνες που πραγματοποιούνται για την ίδρυση και αρχική οργάνωση της οικονομικής μονάδας, τα οποία πραγματοποιούνται μέχρι

την έναρξη της εκμεταλλεύσεως και αφορούν την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως, καθώς και για την επέκταση και αναδιοργάνωση της.

Ενδεικτικά:

α) Δαπάνες έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Τα έξοδα κατάρτισης και δημοσίευσης του καταστατικού,

Τα έξοδα προβολής της ίδρυσης, τα έξοδα κάλυψης του εταιρικού κεφαλαίου,

Τα έξοδα έκδοσης ομολογιακών δανείων καθώς και τα έξοδα διοικητικής υποστήριξης,

Τα έξοδα νομικών υπηρεσιών, και

β) Δαπάνες εκπόνησης μελετών για την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Τα έξοδα εκπόνησης τεχνικών, εμπορικών και οργανωτικών μελετών, ερευνών.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενίσχυσης οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά. Το ποσό και το ποσοστό των βαθμολογούμενων δαπανών υπολογίζεται επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών.

Εφόσον διαπιστώνεται διαφοροποίηση στο φυσικό αντικείμενο που αφορά βαθμολογούμενη δαπάνη σε σχέση με το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της βαθμολογούμενης δαπάνης τότε ο Ελεγκτής περιγράφει την διαφοροποίηση και εξετάζει εάν το διαφοροποιημένο φυσικό αντικείμενο ως προς το είδος και την φύση του εμπίπτει στον χαρακτηρισμό της βαθμολογούμενης δαπάνης.

Σε περίπτωση διοικητικού ελέγχου, τα παραστατικά σφραγίζονται από τον φορέα της επένδυσης πριν υποβληθούν στο ΠΣΚΕ. Σε περιπτώσεις ηλεκτρονικών ή ψηφιακών παραστατικών δαπανών, δεν απαιτείται η ανωτέρω σφράγιση.

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες (εκτός και αν διαφορετικά προβλέπεται):

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Οι χρεωστικοί τόκοι

Οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Δασμοί και φόροι κάθε είδους.

Τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές

Τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του φορέα της επένδυσης

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών υπόκειται σε παρακράτηση φόρου, ο Ελεγκτής οφείλει να ελέγξει τα δικαιολογητικά της καταβολής της παρακράτησης φόρου, το οποίο καταχωρείται σαν ξεχωριστή εγγραφή πληρωμής στο ΠΣΚΕ ως «πληρωμή προς τρίτους».

Τρόποι πληρωμής:

Αποδεκτοί τρόποι πληρωμής:

Τραπεζική μεταφορά (έμβασμα),

Έκδοση τραπεζικής επιταγής του φορέα της επένδυσης,

Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή,

Χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών του φορέα της επένδυσης

β) Κατ' εξαίρεση δύνανται να γίνουν αποδεκτοί οι παρακάτω τρόποι πληρωμής – εξόφλησης:

Παραστατικά δαπανών δύνανται να εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή με μετρητά με τους εξής περιορισμούς.

Για παραστατικά έως 30-5-2010 και συνολικής αξίας μέχρι 15.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ,

Για παραστατικά από 1-6-2010 έως 31-12-2011 και συνολικής αξίας μέχρι 3.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ

Για παραστατικά από 1-1-2012 έως 31-12-2014 και συνολικής αξίας μέχρι 1.500,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και

Για παραστατικά από 1-1-2015 έως σήμερα και συνολικής αξίας μέχρι 500,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ

Για να είναι αποδεκτή η πληρωμή μετρητοίς, απαιτείται βεβαίωση εξόφλησης ή απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή η οποία πρέπει να:

Αναφέρει τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και φέρει τη σφραγίδα και την υπογραφή του προμηθευτή.

Εξόφληση με επιταγή τρίτου:

Η περίπτωση εξόφλησης προμηθευτή με επιταγή τρίτου είναι αποδεκτή (σύμφωνα με την ΠΟΛ 1055/2016) εφόσον αποδεδειγμένα ο τελικός

παραλήπτης της επιταγής έχει εκταμιεύσει το ποσό της επιταγής (εμφανίζεται η εκταμίευση του ποσού στην κίνηση λογαριασμού/extrait του εκδότη).

Για εξόφληση προμήθειας εξοπλισμού από τα εξωτερικά, εκτός από το προτιμολόγιο, ελέγχεται η σχετική εντολή έκδοσης εμβάσματος, καθώς και τραπεζικό έγγραφο πληρωμής του εμβάσματος και επιβεβαίωσης της συναλλαγής κατάθεσης του ποσού της δαπάνης σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή στο εξωτερικό

Εφόσον τα αγαθά στο παραστατικό τιμολογούνται σε ξένο νόμισμα (π.χ. δολάριο ΗΠΑ), το ποσό της εξόφλησης σε ευρώ υπολογίζεται ως προς την ισοτιμία, κατά την ημερομηνία εξόφλησης.

Δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά παραστατικά δαπανών που εκδίδονται στο όνομα τρίτων (π.χ. μετόχων ή εταιρών) ή ο τόπος αποστολής δεν είναι ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης.

Τυχόν παραστατικά δαπανών, διακίνησης ή εξοφλήσεις που προσκομίζονται κατά τον έλεγχο και έχουν ημερομηνία έκδοσης μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου και σχετίζονται με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού έργου, τότε δύναται να καταχωρηθούν από τον Ελεγκτή στο ΠΣΚΕ, περιγράφεται το φυσικό αντικείμενο που σχετίζεται με τα παραστατικά αυτά στην Έκθεση ελέγχου για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της επένδυσης, ωστόσο δεν λαμβάνονται υπόψη στους υπολογισμούς δαπανών ή εξοφλήσεων της επένδυσης. Επίσης τα παραστατικά αυτά περιγράφονται ως προς τα στοιχεία τους (αρ. παραστατικού, ημερομηνία, καθαρή αξία κλπ.) .

Η ημερομηνία ολοκλήρωσης του οικονομικού ελέγχου της επένδυσης είναι διαφορετική από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Για να θεωρηθεί ένα επενδυτικό σχέδιο ολοκληρωμένο, θα πρέπει να πιστοποιηθεί η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του συνόλου του επιλέξιμου κόστους και όχι μόνο του ενισχυόμενου. Η ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων δεν καταχωρείται σε κάποιο συγκεκριμένο πεδίο της Έκθεσης ελέγχου. Η αλλαγή της επωνυμίας ή της μετοχικής σύνθεσης του φορέα της επένδυσης δεν συνιστά ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου. Επίσης, σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι ημερομηνίες εξόφλησης των μισθωμάτων δεν συνιστούν ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου. Η ημερομηνία εξόφλησης του σχετικού προστίμου τακτοποίησης δεν συνιστά ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, δεδομένου ότι οι αυθαίρετες κατασκευές δεν ενισχύονται.

Για να θεωρηθεί ένα επενδυτικό σχέδιο ολοκληρωμένο, θα πρέπει να πιστοποιηθεί η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του συνόλου του επιλέξιμου κόστους και όχι μόνο του ενισχυόμενου.

Σε περίπτωση λειτουργίας νέας μονάδας, ο Ελεγκτής οφείλει να καταχωρήσει το πρώτο τιμολόγιο αγοράς πρώτων υλών ή πώλησης προϊόντων/ υπηρεσιών.

4.2.8 Μέσο-μακροπρόθεσμος δανεισμός:

α) Το μέσο-μακροπρόθεσμο δάνειο πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού.

β) Πρέπει να είναι τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας για τους ν.3299/2004 και 3908/2011 και τριετούς τουλάχιστον διάρκειας για τον ν.4399/2016.

γ) Το μέσο- μακροπρόθεσμο δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα.

Σε περίπτωση μη λήψης δανείου από τον φορέα, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ή πρακτικό ΔΣ, όπου δηλώνεται ότι δεν έχει ληφθεί δάνειο για την χρηματοδότηση της επένδυσης.

Σε περίπτωση που ο φορέας έχει λάβει και άλλα δάνεια, διερευνάται η χρήση αυτών.

4.2.9 Βραχυπρόθεσμος δανεισμός:

Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση τμήματος ή του συνόλου της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή ισόποσου βραχυπρόθεσμου δανεισμού, που χρησιμοποιείται για την χρηματοδότηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της επιχορήγησης με την ολοκλήρωση της επένδυσης, γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της επιχορήγησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

Στην περίπτωση αυτή ο φορέας της επένδυσης υποχρεούται, για το έγκυρο της εκχώρησης, να προβεί στην αναγγελία αυτής και στην Υπηρεσία. Η αναγγελία της εκχώρησης στην Υπηρεσία, γίνεται με επίδοση της σύμβασης

εκχώρησης – ενεχυρίασης απαίτησης από δικαστικό επιμελητή. Στην σύμβαση περιγράφονται οι όροι της εκχώρησης, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία για την πίστωση της εκχωρηθείσας επιχορήγησης υπέρ της δανειοδοτούσας τράπεζας.

Το βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δάνειο έναντι εκχώρησης της επιχορήγησης, πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει πρόσθετη ξεχωριστή πράξη (σύμβαση ενεχυρίασης απαίτησης) στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει η σαφής αναφορά των όρων σύναψής του. Πρέπει να έχει ληφθεί για την πραγματοποίηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, όπως θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση ή την σχετική πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας ενώ μπορεί να χορηγείται και σε συνάλλαγμα.

Σε περίπτωση μη λήψης βραχυπρόθεσμου δανείου έναντι εκχώρησης της δημόσιας επιχορήγησης από τον φορέα, προσκομίζεται σχετική υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ή πρακτικό ΔΣ Λοιπά βραχυπρόθεσμα δάνεια/αλληλόχρεοι λογαριασμοί. Ο φορέας δύναται να προχωρήσει σε σύναψη λοιπών βραχυπρόθεσμων δανείων για την κάλυψη της χρηματοδότησης της επένδυσης.

4.2.10 Κάλυψη ίδιας συμμετοχής

A. Κάλυψη της Ίδιας συμμετοχής με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά μετρητών:

Η κάλυψη της Ίδιας Συμμετοχής μίας επιχείρησης μέσω του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου, μπορεί:

- α) να αφορά στο αρχικό κεφάλαιο του φορέα ή
- β) να προκύπτει από αύξηση του μετοχικού/εταιρικού του κεφαλαίου από νέες σε μετρητά (και όχι σε είδος) εισφορές των μετόχων / εταίρων.

Δεν γίνονται αποδεκτές Αυξήσεις Κεφαλαίου:

- α) λόγω αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων στοιχείων της επιχείρησης ή
- β) λόγω κεφαλαιοποίησης διαφόρων αφορολογήτων αποθεματικών.

4.2.11 Αύξηση κεφαλαίου με εισφορά μετρητών από τους μετόχους/ εταίρους νοείται:

α) Για τις νεοϊδρυθείσες εταιρείες

Στις περιπτώσεις αυτές ως αύξηση κεφαλαίου νοείται:

Η καταβολή του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου, όταν δεν έχει παρέλθει έτος από τη σύστασή της εταιρείας ή την έναρξη επιτηδεύματος πριν την ημερομηνία της αίτησης υπαγωγής και οι περαιτέρω αυξήσεις σε μετρητά που προέρχονται από νέες εισφορές.

β) Για τις υφιστάμενες εταιρείες

Στις περιπτώσεις αυτές ως αύξηση κεφαλαίου νοούνται, τα ποσά της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, όπως προκύπτουν από νέες σε μετρητά (και όχι σε είδος) εισφορές των μετόχων που πραγματοποιήθηκαν ή μετά την ημερομηνία έναρξης της επένδυσης (όπως ορίζεται η ημερομηνία αυτή στο θεσμικό πλαίσιο), εφόσον πρόκειται για Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε). ή Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) ή Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) ή Ατομική Επιχείρηση ή Συνεταιρισμό ή μέσα στους τελευταίους 12 μήνες (ή 24 μήνες προκειμένου για εταιρείες που είναι εισηγημένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά) πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στον Αναπτυξιακό Νόμο, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις (που αξιολογήθηκαν – ελέγχθηκαν κατά την υπαγωγή):

Θα έχουν ως αποκλειστικό σκοπό, βάσει της σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων, τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή, στη συγκεκριμένη επένδυση και τα κεφάλαια αυτά αποδεδειγμένα υφίστανται με τη μορφή διαθεσίμων της εταιρείας και δεν έχουν αναλωθεί για άλλους σκοπούς μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου σε Αναπτυξιακό Νόμο εφόσον πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) αντίστοιχα.

γ) Για τις υπό σύσταση εταιρείες

Για τις υπό σύσταση εταιρείες κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής σε Αναπτυξιακό Νόμο, ως αύξηση κεφαλαίου νοείται:

Η καταβολή του αρχικού μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου και οι περαιτέρω αυξήσεις του σε μετρητά που προέρχονται από νέες εισφορές μετά την υποβολή της αίτησης ένταξης στον εκάστοτε Αναπτυξιακό Νόμο.

4.2.12 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με φορολογηθέντα αποθεματικά:

Η κάλυψη της Ίδιας Συμμετοχής είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με αξιοποίηση ποσού που προέρχεται από φορολογηθέντα αποθεματικά του φορέα της επένδυσης, όπως αυτά προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού αποθεματικού, εφόσον αυτό προβλέπεται στην Απόφαση Υπαγωγής και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά, θα πρέπει να εμφανίζονται σε ιδιαίτερο (ξεχωριστό) λογαριασμό στις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης και δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση πενταετίας από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

4.2.13 Κάλυψη Ίδιας συμμετοχής με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο:

Η κάλυψη της απαιτούμενης Ίδιας Συμμετοχής του φορέα, εφόσον προβλέπεται από την Απόφαση Υπαγωγής, είναι δυνατή με έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο δίχως να απαιτείται κεφαλαιοποίηση τους και η αντίστοιχη καταβολή Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίων.

Εφόσον, όμως, γίνει κεφαλαιοποίηση της ανωτέρω διαφοράς, τότε οφείλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων για το ποσό αυτό.

4.2.14 Χρηματοδοτική Μίσθωση

α) Η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing), είναι δυνατόν να υφίσταται και αυτοτελώς σε ένα επενδυτικό πρόγραμμα.

β) Πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με τη σύμβαση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (φόροι, περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, κόστος αναχρηματοδότησης, γενικά έξοδα, έξοδα ασφαλίσεων κ.λπ.) δεν είναι επιλέξιμες.

Ο έλεγχος του φυσικού αντικείμενου των προμηθειών με Χρηματοδοτική Μίσθωση πραγματοποιείται σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στις αντίστοιχες παραγράφους του ελέγχου προμήθειας μηχανολογικού εξοπλισμού και Τεχνικών (Ειδικών) Εγκαταστάσεων.

Σε κάθε επενδυτικό σχέδιο, ανάλογα με τον αναπτυξιακό νόμο που έχει υπαχθεί, τα χαρακτηριστικά του φορέα και της επένδυσης, η εγκριθείσα ενίσχυση μπορεί να έχει την μορφή:

Της επιχορήγησης συμβατικής επένδυσης

Της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης

Της φορολογικής απαλλαγής ή/και

Συνδυασμό των παραπάνω

Η οριστική καταβολή επιχορήγησης στον φορέα του επενδυτικού έργου, γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες του υλοποιημένου έργου είναι εξοφλημένες και ότι το επενδυτικό σχέδιο έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τον νόμο και την Απόφαση Υπαγωγής.

Υπενθυμίζεται ότι τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου, πρέπει να εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα και στην απόφαση υπαγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η ένταση και η μορφή των ενισχύσεων ενός αναπτυξιακού νόμου διαμορφώνεται κάθε φορά με βάση των οικονομική συγκυρία, την εμπειρία που αποκτήθηκε από το παρελθόν και τις προοπτικές εξέλιξης των μεγεθών. Η αντικατάσταση της βιομηχανίας με τα ξενοδοχεία οδήγησαν το 1994 σε μια εντατικοποίηση των κινήτρων , με υψηλό δημοσιονομικό κόστος αλλά με θετικά αποτελέσματα. Το κατά πόσον η συνέχιση των θετικών αυτών αποτελεσμάτων απαιτεί την ίδια ένταση κινήτρων και το ίδιο δημοσιονομικό κόστος είναι κάτι που υπόκειται σε συνεχή αξιολόγηση.

Σημαντικές αλλαγές στους αναπτυξιακούς νόμους προετοιμάζουν οι κυβερνήσεις έχοντας ως στόχο να πετύχουν την μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από αυτούς . Ταυτόχρονα επιχειρείται ο καλύτερος συνδυασμός τους με την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική ενόψει της καθοριστικής πορείας προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Στόχος της βιομηχανικής επένδυσης είναι η διασφάλιση του μακροπρόθεσμου κέρδους σε ύψος μεγαλύτερο από εναλλακτικές τοποθετήσεις κεφαλαίων. Στη χώρα μας για πολλά χρόνια οι παραγωγικές επενδύσεις είχαν μειωμένο ρυθμό. Μακροοικονομική αστάθεια, υψηλό κόστος χρήματος, απορρόφηση επενδυτικών πόρων με υψηλότοκο δανεισμό του Δημοσίου για κάλυψη ελλειμάτων, ανεπάρκεια υποδομών είναι τα κύρια αίτια αυτής της κατάστασης.

Επίσης σημαντικός αριθμός επιχειρηματιών δεν πίστεψε εγκαίρως ότι πράγματι η Διεθνοποίηση του ανταγωνισμού και η απελευθέρωση της εσωτερικής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα τον επηρέαζε άμεσα, ότι θα οδηγούσε σε απώλεια παραδοσιακών πελατών ή αντίστροφα ότι θα άνοιγε εφικτές δυνατότητες εισόδου σε νέες αγορές. Η αδυναμία μιας έγκαιρης διάγνωσης οδήγησε σε καθυστέρηση ανάληψης των αναγκών επενδύσεων. Επίσης η δυσκαμψία και η βραδύτητα των διοικητικών υπηρεσιών συχνές θεσμικές μεταβολές αλλά και άρνηση τοπικών κοινωνιών να

υποδεχθούν βιομηχανικές επενδύσεις στην περιοχή τους αποτέλεσαν επιπλέον αιτίες φαινομένου της αποβιομηχανοποίησης. Η κατάσταση αυτή σήμερα έχει μεταβληθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Ελάχιστοι είναι αυτοί που αμφισβητούν πλέον τον καταλυτικό ρόλο των επιχειρήσεων. Οι επιχορηγήσεις του αναπτυξιακού νόμου προσελκύουν μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον στον τομέα της μεταποίησης και του εκσυγχρονισμού των ξενοδοχειακών μονάδων, η εικόνα των επενδύσεων είναι πολύ καλύτερη τώρα από ότι στο παρελθόν. Η αυστηρότητα με την οποία γίνεται η αξιολόγηση των αιτήσεων από τον κρατικό μηχανισμό έχει συντελέσει στο θετικό αποτέλεσμα της ορθότητας των σχεδίων και η αδειοδότηση του ελέγχου στους ορκωτούς λογιστές έχει συντελέσει στην ταχύτερη ολοκλήρωση των σχεδίων.

Οι παράγοντες που διαφοροποιούν τις συνθήκες ανάπτυξης μεταξύ φθινουσών και ανταγωνιστικών περιφερειών έγκεινται στον βαθμό εξωστρέφειας και ανάπτυξης διεπιχειρησιακών δικτύων συνεργασίας στην παραγωγή, την προμήθεια και την διανομή: οι προϋποθέσεις αυτές συμβάλλουν στην καθετοποίηση της παραγωγής και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της περιφερειακής οικονομικής βάσης.

Σύμφωνα με εμπειρικά στοιχεία, οι πιο δυναμικές και καινοτόμες επιχειρήσεις αναπτύσσουν συνεργασίες κυρίως με επιχειρήσεις της Ε.Ε. (64,3%), ενώ σημαντικές εμφανίζονται και οι συνεργασίες με διεθνείς επιχειρήσεις εκτός Βαλκανίων και Ε.Ε. (για 46,2% των εξεταζόμενων επιχειρήσεων). Επισημαίνεται άρα η σκοπιμότητα ενίσχυσης τέτοιων δικτύων συνεργασίας, κυρίως σε διεθνές αλλά και σε τοπικό επίπεδο.

Οι δυναμικότερες ελληνικές επιχειρήσεις αναπτύσσουν τεχνολογικές συνεργασίες κυρίως με επιχειρήσεις του εξωτερικού (57,1% των εξεταζόμενων επιχειρήσεων), καθώς και με επιχειρήσεις συμβούλων τεχνικής ανάπτυξης (50% του δείγματος). Επισημαίνεται λοιπόν η αναγκαιότητα διευκόλυνσης των διεθνών τεχνολογικών συνεργασιών. Ενώ υπογραμμίζεται η πρωτοβουλία του ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη και εδραίωση δικτύων μεταφοράς τεχνολογίας, καθώς τα τοπικά/εθνικά ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια έχουν μικρή σύνδεση με την εγχώρια επιχειρηματική κοινότητα.

Στη στρατηγική ανταγωνισμού των επιχειρήσεων, που αντανακλάται στον τρόπο αντιμετώπισης της εξέλιξης των πωλήσεών τους. Οι πιο δυναμικές επιχειρήσεις προβαίνουν σε επιθετικές τακτικές: τεχνολογικών επενδύσεων (86,6%), αναζήτησης νέων αγορών (81,3%) και ανάπτυξης νέων προϊόντων/δραστηριοτήτων (81,3% των δυναμικών επιχειρήσεων).

Καθοριστικό είναι και το είδος των τεχνολογικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται για την αναδιάρθρωση της παραγωγής και λειτουργίας των επιχειρήσεων. Οι πιο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις επενδύουν σε τεχνολογίες βελτίωσης της παραγωγικότητας (93,8%), αλλά και της ποιότητας του προϊόντος (93,4% των δυναμικών επιχειρήσεων). Μικρότερο ποσοστό επιχειρήσεων επενδύει σε E&A (73,4%) και περιβαλλοντικές τεχνολογίες (71,5%) - στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη στον προσανατολισμό του θεσμικού πλαισίου ενίσχυσης των τεχνολογικών επενδύσεων.

Στο πλαίσιο χρηματοδότησης των επενδύσεων των επιχειρήσεων: διαπιστώνουμε πως ακόμα και οι δυναμικότερες επιχειρήσεις, κατά πλειοψηφία (70%) στηρίζονται σε ίδια κεφάλαια. Επισημαίνεται δηλαδή η υστέρηση του χρηματοδοτικού πλαισίου της χώρας μας να ανταποκριθεί στην ανάγκη αποτελεσματικής στήριξης των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών τεχνολογικής ανάπτυξης ενώ στο πλαίσιο δημιουργίας και ενίσχυσης επαρκούς βάσης γνώσης και τεχνολογίας των περιφερειών, που αντανακλάται στις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού και στις διαδικασίες κατάρτισης και τεχνολογικής προσαρμογής. Καταγράφεται αύξηση των αποφοίτων ΑΕΙ στο προσωπικό του συνόλου των πιο δυναμικών επιχειρήσεων, αλλά και των ειδικευμένων (73,3%) - στοιχείο ενδεικτικό της μεταβολής στη ζήτηση απασχόλησης.

Πάραυτα, το σημαντικότερο πρόβλημα στην απορρόφηση της νέας τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, έγκειται στην δυσκολία τεχνολογικής προσαρμογής του προσωπικού και των διαδικασιών παραγωγής (για 43,8% των επιχειρήσεων). Επισημαίνεται πως η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση αποτελεί σημαντικότερο τρόπο αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων, συγκριτικά με τις εταιρείες συμβούλων και τα τεχνολογικά ινστιτούτα - στοιχείο ενδεικτικό της ανεπάρκειας των θεσμικών δομών ανάπτυξης της τεχνολογικής κατάρτισης και εξειδίκευσης.

Τα συμπεράσματα της παραπάνω ανάλυσης συνοψίζονται στην διαπίστωση πως σημαντικότερα εμπόδια τεχνολογικής προσαρμογής και επιχειρηματικής ανάπτυξης, αποτελούν η έλλειψη οργανωμένου τεχνολογικού περιβάλλοντος και το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο τεχνολογικής ενίσχυσης (για 66,6% και 64,3% των εξεταζόμενων επιχειρήσεων). Σημαντικοί επίσης παράγοντες παρεμπόδισης είναι και το κόστος/ η δυσκολία εξασφάλισης χρηματοδότησης, καθώς και η έλλειψη κατάλληλα ειδικευμένων στελεχών (για 60% των εξεταζόμενων επιχειρήσεων, αντίστοιχα).

Παράλληλα, για την αποτελεσματικότερη ενίσχυση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης των δεξιοτήτων του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και της δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων και τεχνολογικών φορέων. Ιδιαίτερα σημαντική εκτιμάται και η συστηματική διερεύνηση της ζήτησης για τεχνολογικές υπηρεσίες και η ενίσχυση των μηχανισμών μεταφοράς τεχνολογίας και πληροφοριών, συνθήκες που προϋποθέτουν ειδικά στοχευμένες ενέργειες φορέων δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα. Οι προτεραιότητες αυτές διατυπώνονται τόσο από τον επιχειρηματικό κόσμο, όσο και από τις εταιρείες συμβούλων και τους φορείς παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών.

Κατ' επέκταση, ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος αποτελεί αναγκαία, αλλά όχι ικανή συνθήκη για την επίτευξη του στόχου της περιφερειακής ανάπτυξης, στην βάση της περιφερειακής σύγκλισης και κοινωνικο-οικονομικής συνοχής. Για την επιτυχία και την αποτελεσματικότητά του απαιτείται ο συνυπολογισμός όλων των παραπάνω στοιχείων και δεδομένων, ώστε να διευρυνθούν τα κριτήρια και η εμβέλεια των μέτρων και των χρηματοδοτικών κινήτρων που προβλέπει. Επιπλέον, γίνεται ορατή η ανάγκη για συντονισμό των πολιτικών για την περιφερειακή ανάπτυξη, μέσω της βελτίωσης της ανταγωνιστικής ικανότητας της παραγωγής των περιφερειών, που με την σειρά της προϋποθέτει την ενίσχυση και αξιοποίηση του καινοτομικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

- Χρήστος Ι. Νεγκάκης – Παναγιώτης Δ. Ταχυνάκης – Ανέστης Χ. Λαδάς , «Διαχείριση Κινδύνου και Εσωτερικός Έλεγχος» , Θεωρία - Εφαρμογές
- Ασημακόπουλος, Δ. (2004). «Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας & Ανάπτυξης», Τοποθέτηση του Προέδρου της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΒΕ), Ιούλιος 2004.
- Θωίδου Ελ. Αρχιτέκτων Μηχ. - Περιφερειολόγος,: «Πολιτικές Περιφερειακής Ανάπτυξης στην Ελλάδα - Εξέλιξη και Διαγραφόμενες Προοπτικές».
- Λαζαρίδης Γ, Μίχος Ι.,: Αναπτυξιακός νόμος 2601/98 και ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων άρθρου 22 του Ν. 1828/89, Εκδόσεις Ελληνική Αναπτυξιακή

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Jacson Grenille , Peripherality and local economic development . September 1993
- P.A Samnelson ‘ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ’ Ελληνική Μετάφραση 9η έκδοση Παπαζήση, Αθήνα 1975
- Investment, Incentives, Legislative, Developments in Greece Revue Hellenique de Droit International 1991
- Incentives gor Regional and Sectoral Development in Greece Mezzogiorno d’Europa 1/1983.
- Aswarth Damodaran , Investment valuation tools and techniques for determining of any asset, second editini, 2002
- Hilton R.W. , M.W. MAHER F.H SELTO (2000) ‘COST MANAGEMENT : STRATEGIES FOR BUSINESS DECISIONS’ 1st Edition , MCGRAW – HILL
- Clark .L.G. Th .Tracey P. and Tsampra M. (2003) ‘Globalization and SME competitive strategies in Europe’s vulnerable regions. Firm , industry and country effects on employment in four labour-intensive industries over the late 1990s .

Conference – Cambridge UK 16-17 June , Regional Studies and Cambridge and Regional Competitiveness.

- Tsampra M. and Palaskas, Th (2002) ‘Technological Adjustment Strategies of Labour Intensive Industries in Vulnerable Regions – Greek Report’ , RASTEI Workshop , Barcelona , May 24-25

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

- www.taxheaven.gr/news/5921/ta-basikotera-shmeia-toy-neoy-anaptyxiakoy-nomoy
- www.opengov.gr/ypoian/?p=843
- <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=224555>
- www.ypodomes.com/ola-ta-kinitra-poy-prosferei-o-neos-anaptyxiakos-nomos
- www.capital.gr/me-apopsi/3607460/o-neos-anptuxiakos-nomos-kai-h-diadikasia-elegxou-ton-ependutikon-sxedion
- www.enateam.gr/h-istoria-twn-anaptyxiakwn-nomwn-sthn-ellada-mia-proseggish-ths-etairias-ena-symboloi-anaptyxhs
- www.sthev.gr/2020/04/06/anaptyxiakos2/
- <https://www.naftemporiki.gr/finance/1352383/se-thesi-ekkinisis-o-neos-anaptyxiakos-nomos-energopoeitai-to-proto-programma/>
- www.kekritis.gr/oi-basiko-i-stochoi-tou-veou-anaptyxiak/
- https://www.researchgate.net/publication/341219277_E_ethnike_anaptyxiake_strategike_2021
- <https://www.lifo.gr/tags/anaptyxiakos-nomos>
- <https://opsan.mindev.gov.gr/>
- <https://www.ependyseis.gr/anaptyxiakos/>
- Εφημερίδα << ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ >>
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας αριθμός φύλλου 81/15 Απριλίου 1998. Νόμος 2601
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας αριθμός φύλλου 261/23 Δεκεμβρίου 2004. Νόμος 3299

- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας αριθμός φύλλου 40 Α/4 Μαρτίου 2009. Νόμος 3752
- Οδηγός ελέγχου Υπουργείου
- Υπουργείο Ανάπτυξης – ΜΟΔ ΑΕ.